

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift | Årgång 125 | Nr 6 2024

Att tänka framåt

**Pigga
pålitliga postisar**

**Köpenhamn
i motivfokus**

Specialerbjudande till SFF:s medlemmar

Läs mer om SFF:s böcker här: sff.nu/litteratur

Facit Sverige 2023

Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg och en gåva från Postnord.

Nyheter:

- Frimärksprodukter utgivna av posten är nu prissatta samt uppdaterade.
- Sveriges Helsaker uppdaterade och innefattar de Militära Helsakerna

399:- plus frakt

Ord. pris 499 kr plus frakt.

Facit Postal X

Katalogen för alla samlare av ortstämplar och posthistoria. Utkommer vart femte år.

Nyheter:

- Sjöpoststämplar
- Svenska brev – omfattande uppdatering
- Hård pärm samt i färg
- Samtliga avsnitt är uppdaterade.

480:- plus frakt

Ord. pris 600 kr plus frakt.

Facit Norden 2022

Katalogen utkom i november 2021 och innehåller Nordens frimärken från 1951 och framåt med varianter, samt perioden före 1951 med utgåva och valör, utan varianter.

496:- plus frakt

Ord. pris 620 kr plus frakt.

Facit Special Classic 2024

Facit Special Classic 2024 på 512 sidor innehåller Nordens alla frimärken fram till 1951 med varianter och är inbunden i hårt omslag.

488:- plus frakt

Ord. pris 610 kr plus frakt.

Beställ från webbutiken på filatelisten.se eller använd qr-koden:

Använd din medlemskod BILLIGARE vid kassan för att få din rabatt!

BESTÄLL NU! HÖSTENS SUGGÉ

I sina reseberättelser visar Christer Brunström att han är filatelins Sven Hedin. Resorna gör Christer till jordens alla kontinenter och världsdelar. Alla resor får lika mycket uppmärksamhet. Femtio kapitel avslutas med ett sista med tips för blivande generalsamlare. Detta är en inspiration att själv resa i filatelins värld. Den här boken är lika viktig för nya samlare som för etablerade. Jag kan garantera er att ni inte tidigare har varit på flera av de resmål som Christer tar er med på i **Resor i frimärksvärlden**.

PRIS 380 SEK

inklusive porto inom Norden.

Beställ nu till nordisk@filateli.se med förhandsbetalning:

- SWISH 123 685 47 98
- Bankgiro 5478-2925
- IBAN & BIC SE36 9020 0000 0902 5526 1227 / ELLFSESS

Nordisk
FILATELI

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift
Nummer 6 2024 | Årgång 125

Filatelisten är Sveriges Filatelistförbunds medlemstidning och ges ut med åtta nummer 2024.

Filatelisten trycks hos Linderoths tryckeri i Vingåker.

Prenumeration: 620:-/år (inom Sverige)
Vid medlemsfrågor/utebliven tidning, kontakta SFF:s kansli: 073-203 02 00

Redaktionen adress:
SFF – Filatelisten | SFF Kansli
Glasfibergatan 8, 2 trappor
125 45 Älvsjö
E-post: redaktion@sff.nu

Ansvarig utgivare: Rikard Azelius

Hemsida: www.filatelisten.se

Utgivningsplan 2024:
Vår, fredag vecka: 5, 10, 15, 20
Höst, fredag vecka: 35, 40, 45, 50

Annonspriser:
1/1 sida 5.290:-
1/2 sida 2.790:-
1/4 sida 1.490:-
1/8 sida 790:-
1/16 sida 390:-
Småannons på Marknadsplatsen 100:-

**Annonsbokning till nästa nummer
senast 15/10. PDF-original 22/10.**

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material ansvaras ej. Den som sänder material till SFF – Filatelisten anses medge publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Omslagsbild: Nomad, Pixabay

Hösten har kommit!

Ja, nu är snart september slut. Vilken rivstart på hösten. Vi började med ett fantastiskt arrangemang i Karlstad, tack alla inblandade. Sen var det mäsas i Svedala samtidigt som utställarutbildning i Jönköping. Sen var det dags för Sundsvall 400 år, vilken stad. Värt ett besök! Sen skall vi så klart inte glömma alla aktiviteter som börjat ute i klubbarna.

Nu laddar vi för ungdomsförbundet på Bokmässan. Så nästa gång vi hörs så får ni höra om resultatet!

Glenn Larsson, Förbundssekreterare SFF & Sfu

Redaktionskommitté

Rikard Azelius	rikard.azelius@vinge.se
Lars-Håkan Jonasson	lhj@bahnhof.se
Mikael Blomquist	mikael.blomquist@telia.com
Peter Johansson	petersjohansson@yahoo.com
Glenn Larsson	redaktion@sff.nu
Tim Eriksson	erikssontim@outlook.com

Förbundskansli

Besöksadress Glasfibergatan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon: 073 – 203 02 00
(helst måndag – torsdag
09.00 – 11.00, andra tider kan du lämna ett meddelande eller skicka ett mejl)
E-post info@sff.nu.
Internet www.filatelisten.se,
eller scanna qr-koden.
Bankgiro 581-6772
Swish 123 009 62 97

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

10

16

22

30

34

36

44

46

50

Innehåll

- 6 Ordföranden har ordet
- 7 Snöpost En liten komplettering
- 8 Rapport från styrelsemöte
- 9 Varning för bedräglig nät-shop
- 10 Auktionskrönikan
- 14 Ny ledamot i Expertrådet
- 16 Tack för detta Karlstad!
- 18 Pigga pålitliga postisar
- 20 Vi har samarbetat förr!
- 22 Tatueringar på frimärken
- 24 Filatelistens samlarskola 247
- 26 Var i hela världen...?
- 27 Landet runt
- 30 Köpenhamn i motivfokus
- 34 Nordiska Frimärken – nya utgåvor
- 36 Döda frimärksländer – 20
- 40 Småbåtspost
- 44 Frimärkt af afsändaren
- 46 Bältespännarna
- 49 Caldey Island 2024
- 50 Förordningar angående postväsendet nr 14
- 52 SSPD
- 55 Kommande aktiviteter
- 56 Hurra, hurra!
- 57 Att tänka framåt
- 58 Annonsspussel – Tävlning
- 60 Marknadsplatsen
- 61 Annonser

Välkommen med artiklar och läsarinlägg till redaktion@sff.nu som bifogade worddokument. Bilder bifogas separat (helst i JPG-format). Skriv noga vem som författat artikeln samt tagit bilderna.

*Nästa nummer kommer
ut den 8 november*

Ordföranden har ordet

Den 30 augusti till den 1 september 2024 genomfördes en regional och en nationell utställning i Karlstad. Det var en bilateral utställning tillsammans med Norge. **Den** blev en stor succé och arrangörer och funktionärer hade gjort ett jättejobb för att det skulle bli så lyckat. Här fanns nästa 400 ramar med exponat av alla sorter och glädjande nog fanns åtta ungdomsexponat på plats. Det fanns handlare på plats och spännande föredrag hölls. **Karlstad 2024** blev årets stora filatelistiska händelse (i Sverige), precis som alla hade hoppats på.

Styrelsen passade på att hålla ett styrelsemöte i Karlstad. Styrelsen har konsekvent arbetat med effektivisering och kostnadsbesparingar. Trots detta är förbundets ekonomi ansträngd. Produktions- och distributionskostnaderna för Filatelisten har ökat kraftigt. Samtidigt har annonsintäkterna minskat i lågkonjunktrens tider. Detta innebär att vi tyvärr måste minska antalet nummer per år för Filatelisten. Styrelsen har beslutat att under 2024 kommer det att ges ut sju nummer av Filatelisten. Det sjunde numret kommer att bli tjockare och mer fullmatat än övriga nummer. För 2025 planeras att ges ut sex nummer, varav

två tjockare nummer. Redaktionsrådet arbetar för fullt med att se till att innehållet i Filatelisten fortsätter vara så intressant som möjligt, både på bredden och på djupet.

Både det danska och norska förbunden har sett samma utveckling. I Danmark har man sedan några år gått ner från åtta till sex nummer av sin tidning. Som jag nämnde i förra numret har nu även det norska förbundet fattat beslut om att gå ner från åtta till sex nummer per år.

I båda fallen är det precis som i Sverige kostnadsskäl som ligger bakom besluten.

I mitten av oktober går Hafnia 2024 av stapeln i Köpenhamn. Det är en europeisk utställning med deltagare från de flesta europeiska länderna. Det är inte ofta så omfattande utställningar genomförs i Norden så om ni har möjlighet kommer utställningen vara väl värt ett besök.

Rikard

Sveriges Filatelistförbund Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö | Telefon: 073-203 02 00 | www.sff.nu

Styrelse

Ordförande: Rikard Azelius,
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande:

Lars-Håkan Jonasson,
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Sekreterare: Ulf Nilsson,
Riksvägen 4, 241 94 Hurva

Kassör: Ann-Marie Kehlmeier,
Verkstadsgatan 7, 243 32 Höör

Ledamot: Mikael Blomquist, Lund-
grensgatan 7, 652 21 Karlstad

Ledamot: Cajsa Ojakangas, Hjärne-
gatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Ledamot: Tim Eriksson,
Mårdstigen 13, 170 75 Solna

Valberedning

Lennart Daun (sammankallande)
Bävergränd 4, 507 32 Brämhult

Revisorer

Jan-Olof Ljungh, Falsterbovägen
100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren, Blåbärsgratan 21,
212 29 Malmö

Riksföreningar

Asiensamlarna
Christer Svensson, Kattfots-
backen 12, 165 73 Hässelby

Islandssamlarna

Mikael Magnusson, Fyrspans-
gatan 65, 165 64 Hässelby
www.islandssamlarna.se

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet
www.slaniassamfundet.com

Hembygdsfilatelisterna

Ingvar Norelius,
Vänortsstråket 1 B, lgh 0902,
191 61 Sollentuna
<https://hembygdsfilatelisterna.se>

Bältespännarna

Arnold Boström, Svalvägen 1,
141 72 Segeltorp
www.baltespannarna.se

Haftessamlarna

Bo Göransson, Emil Spelares väg 4,
395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

SSPD – Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation

Leif Ruud, Malmvägen 48,
141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Motivsamlare SMS

Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
romsas113@telia.com
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen

Benny Kullinger
Höganäsgatan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Snöpost *En liten komplettering*

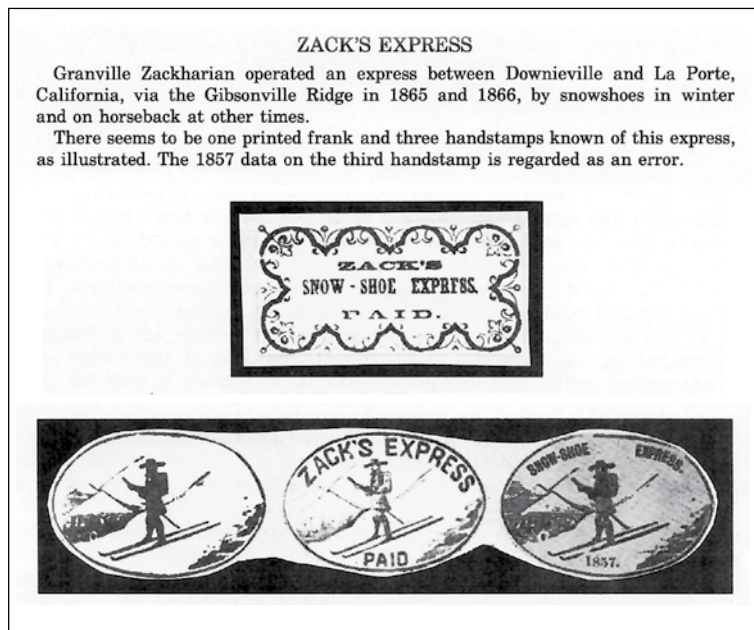
I nr 5 har Henrik Sundén lyckats få fram en anse- nlig mängd nordiskt material, och antyder att det kan ha funnits hundspann och renackja på annat håll. Natur- ligtvis finns det mer att hämta från USA och Kanada. Intressant är att det finns skidmotiv från så tidigt som 1865.

Illustrationerna är från M. C. Nathan, 1973: *Franks of Western Expresses* och en auktionskatalog Christie's Robson Lowe, NY Oct. 29, 1991: *The Edwards Collection of Western Express Covers*.

Jag kan också rekommendera en utförlig artikel i *The Postal History Journal*, N:o 90, Febr 1992, av E. J. B. Allen: *Skiing Mailmen of Mountain America*.

Leif Bergman

●1429 **Zack's Express. Paid.**, bold blue handstamped oval express company frank, with illustration of expressman on snowshoes, on 3c Pink on white entire (U58), indicia uncanceled, to Port Wine (Cal.), a partial front only, irregular reduction into indicia, mounted on a complete U58, appears **fine**, express marking superb, rare, only two examples recorded, Granville Zackharian operated between Downieville and La Porte Cal., 1865-1866, using snowshoes in the winter, illustrated in *Letters of Gold* ..... est. \$1,000-1,500

Rapport från styrelsemöte

Styrelsen har haft styrelsemöte på plats i Karlstad. Utöver det löpande styrelsearbetet kan följande rapporteras:

- Några nya medlemmar i expertrådet har godkänts: Erik Hamberg ledamot, Mats Nilsson attestskrivare och Johan Eriksson attestskrivare på prov.
- Utgivningen av Filatelisten justeras för att möta kostnadsutvecklingen bland annat den ökade portokostnaden. Dock arbetar redaktionskommittén för att det totala redaktionella innehållet inte skall minska.
- Styrelsen beslutade också att tilldela Einar Nagel förbundets förtjänstmedalj i silver för hans idoga arbete vid utställningar under mer än tjugo år.

Förbundsstyrelsen

Faroe Islands Stamps

Meet us at
HAFNIA 24
17-20 October

Issue 17.10.2024

Minisheet

Souvenir Folder

HAFNIA 24 Stamp Exhibition

Discover rare stamps, connect with collectors, and explore 400 years of postal history!

Exclusive Release: Special minisheet commemorating King Christian IV's introduction of regular mail in the Danish kingdom. Designed and engraved by **Martin Mörck**.

A beautiful souvenir folder is also available featuring the minisheet, black print and FDC.

Order stamps: en.stamps.fo

Det amerikanska förbundet varnar i sitt medlemsblad för en bedräglig nät-shop, www.superstampcenter.com, som svindlar samlare genom att kopiera autentiska annonser. Varningen publiceras på originalspråk, eftersom vi räknar med att de som kan tänkas handla på den amerikanska marknaden också förstår budskapet.

American Philatelic Society Warns Public of Fraudulent Online Store

9/16/2024

The American Philatelic Society, a trusted name in the stamp collecting community, is issuing a warning to the public about a rogue online store, www.superstampcenter.com, that is engaging in fraudulent activities. This website has been found to be cloning the online stores and product descriptions of legitimate businesses, including the APS Stamp Store, other reputable sellers on HipStamp, and eBay.

Fraudulent Activities Identified

- **Cloning of Online Stores** The rogue website has copied the layout, design, and content of legitimate online stamp stores.
- **Fake Product Listings** They are posting products they do not possess, using descriptions and images from authentic sellers.
- **Discounted Prices** These fraudulent items are often listed at significantly discounted prices to lure unsuspecting buyers.
- **Impact on Consumers** Customers who purchase from this fraudulent site risk receiving counterfeit products or no products at all, leading to financial loss and disappointment. We urge the public to exercise caution and verify the authenticity of online stores before making any purchases.

Steps to Protect Yourself

1. **Verify Website Authenticity** Check the URL and ensure it matches the official website of the seller.
2. **Inspect the Business Operators** Check the business organization pages of the website to see if it seems a legitimate business. Such website pages might include the following: about, contact, customer service, returns, and shipping.
3. **Look for Reviews** Search for reviews and feedback from other customers.
4. **Contact the Seller** Reach out to the seller directly through verified contact information.
5. **Report Suspicious Activity** If you encounter a suspicious website, report it to the relevant authorities.

The American Philatelic Society is a leading authority in the stamp collecting community. We are committed to maintaining the highest standards of integrity in the philatelic marketplace.

Kungligt brev 1620 till Stralsund

Malmö Frimärkshandel hade nätauktioner 4 dagar i rad i mitten av september. På andra dagens auktion utbjöds ett intressant kurirbrev från 1620, objekt 1008.

Enligt uppgift har brevet kungligt sigill och fullt innehåll. Det är tydligt daterat den 28:e mars 1620 och har alltså kopplingar till Gustaf II Adolf. I den beskrivande texten skulle brevet ha sänts med ett krigsfartyg via Kalmar till Stralsund. Var detta möjligt den 28 mars med hänsyn till eventuella isförhållanden? Stralsund ligger rakt söder om Trelleborg, på andra sidan Östersjön, precis väster om ön Rügen. Landalternativet bör absolut beaktas. 1620 blev det möjligt för allmänheten att sända brev till utlandet på postlinjen Stockholm-Markaryd-Helsingborg-Helsingör och vidare genom Danmark till Hamburg där breven sedan kunde föras vidare av Turn och Taxis. Postlinjen hade dessförinnan endast trafikerats av kungens eller statens kurirer och agenter på

vägen. Brevet kan således ha gått denna väg. Från Hamburg fanns en postlinje till Stralsund. (ref: T. Holm: Sveriges allmänna postväsen del I).

Bland annan förfilateli fanns den sällsynta lösenstämpeln '35' på ett litet vackert ångbåtsbrev från Finland där dessutom 'OBETALDT', en "pensionär" från Lådbrevsexpeditionen kommit till användning. Trots ett till synes väl tilltaget utrop fanns mer än en intressent!

Ett annat mycket vackert lösenbrev från Newcastle med '99' såldes för utropet 2 500:-. Det har gått via Ostende i Belgien, och blåkritan med $7\frac{3}{4}$ torde vara 'Mittelfranco' i groschen.

Malmö Frimärkshandel obj. 1008. Utrop 10 000, slagpris 17 000 + prov. Att blåket inte bleknat ökar attraktionskraften på den här typen av brev.

MFH 1014 Slagpris 11 000 (6 000).

MFH 1015
Slagpris = utrop, 2 500:-

Brev till St. Barth.

De flesta bevarade breven till vår koloni i Karibien saknar uppgifter om hur de nått sin destination. De har nog gått i dåtidens motsvarighet till "diplomatkäsk" eftersom de nästan alltid är ställda från Stockholm till den svenske guvernören på ön. När det dyker upp ett tidigt brev där man kan följa den postala hanteringen i detalj är det bara att tacka och ta emot:

Brev med innehåll från John Ulrich, daterat Stockholm den 29:e mars 1833, och skickat via London (forwarding notering "London 10 april 1833" med signatur, samt "L.S. 10 Ap. 1833" transitstämpel och St Kitts ("Care of Geo: Wattley Esq. St. Kitts.") till Fritz Carl Ulrich, St Barthélémy, dit det anlände den 25 maj 1833 enligt notering. Brevet transporterades privat till London och med ett "Falmouth Packet" skepp till St. Kitts, och lösenbelades med ett dubbelt "packet" porto (4/4), dvs 4 sh 4 d, ett porto som gällde från London mellan 1833 och 1840.

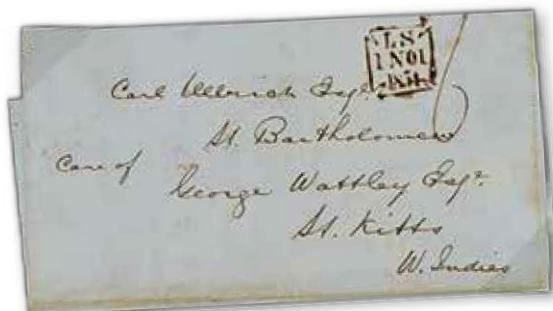

MFS 1017
slagpris 4 400 (utrop 2 500). Mycket förmånligt!

Ytterligare två brev till samma destination fanns med på auktionen, det sista ovanligt så till vida att avsändaren är ett företag i London, inte en familjemedlem:

Brev med innehåll från Charles Tottie & Sons, daterat London den 1 november 1854, (stämplat med två olika "LS 1 NO 1 1854" stämplat) och skickat via St Kitts ("Care of Geo: Wattley Esq. St. Kitts.") till Carl Ulrich, St Barthélémy dit brevet ankom den 21 november 1854 enligt notering. Brevet transporterades med ett "Royal Mail Steam Packet Company" skepp till St Kitts och lösenbelades med enkelt "packet" porto ("6"), dvs 6 d, ett porto som gällde från 1853 till 1877,

Om jag minns rätt har nu avsändaren till det första brevet efterträtt sin farbror Fritz Carl Ulrich som guvernör.

MFS 1019 Slagpris = utrop, 1500:-
Även detta mycket förmånligt!

Prakt-skillingar

En fyraskilling med nära lyx-egenskaper angavs vara e-nyans, men med avstämpling så tidigt som 14.8.1856 måste det vara tunt papper. Klubban föll på en höjning över utrop. Flera andra fyraskillingar var mycket prisvärda, men den bästa skillingen var nog en F5e med nästan perfekt centrerings och rättvänd nästan hel stämpel. Ett mycket rent och fräscht märke som hör till den lite ovanligare typen av e-nyanser, där botentrycket är relativt tydligt.

MFH 1031
Klubbslag 2 200
(2 000).

MFH 1034
Klubbslag 700
(500). Dt v2.

MFH 1040, F2j!
Klubbslag 3 400
(3 000)

MFH 1066 F5e, utsökt
vacker och felfri. Slagpris
16 000 (15 000). Fynd!

Vapenbrev inom Europa klubbat för 150 000 kronor!

Det här rek.-brevet i 5:e viktclassen till Frankrike var ett av de två brev som visades i "reklamerna" för praktverket 'Swedish Letter Rates to Foreign Destinations'. Utropet var väl tilltaget, men det såldes. Det torde vara det näst bästa rek-brevet till utlandet med vapen öre. Det bästa sitter inlåst i Gustaf Douglas samling, ett rek till USA med bland annat en 17 öre grå.

MFH 1111 sålt för utrop 150 000 kronor.

Pariser-förfalskning i fyrblock

Sista ordet om "Sparres första provtryck" är nog inte sagt, och därför är enheter extra viktiga att få tillgång till. De är dessutom ovanliga. Ett fyrblock av 9-öringen för under tusenlappen är förmanligt.

MFH 1080, slagpris blev utropet, 750 kronor.

Här är saken verkliga Oscar!

På auktionens tredje dag utbjöds ett 10 öres Oscar II med en perfekt lantbrevbärrästämpel STRÖMSTAD-NORDBY 9.3.1900 (objekt 2286). Utropspriset var satt till 12 000 kronor. Klubbslaget blev 72 000 och med provision kostade märket med denna unika (enda kända) stämpel alltså 90 000 kronor!

Anders Lundgren har skrivit den mest omfattande boken (600 sidor) om regional posthistoria, "Posthistoria från Bohuslän" och denna stämpel är avbildad i boken. I Facit Postal anges värdet till 6 000 kronor men den noteringen bör kanske ersättas med 1K (1 känt ex).

**Klubbslag
72 000!**

MFS 2286 klubbslag 72 000! (utrop 12 000).
Brevbärrästämpel känd i 1 ex.

Vackra frimärken

Ett mindre urval av andra vackra stämpelar som utbjöds av Magnus Gartrup följer här med klubbslag och utropspris inom parentes. Massvara med perfekt stämpel och centreringsomvandlas ibland till "guldklimpar", även om stämpeln inte är en raritet. När sedan några samlare konkurrerar om märket – då kanske man borde vara säljaren i stället! Direkt uppseendeväckande är ett 60 öre Drottning Cristina ur serien till minne av Nya Sverige, klubbat för 2300!!

Tågarp är däremot ingen stämpelraritet, men vilken lyx!

MFH 1835
Klubbslag 2 300
(150).
Rekordpris
för F265?

MFH 1593
Klubbslag 1 200 (500)
Vanlig stämpel men
ovanligt vacker!

MFH 1843
Klubbslag 250 (150)

MFH 1883
Klubbslag 1 300 (150)

MFH 1914
Klubbslag 950 (150)

MFH 1886
Klubbslag 175 (150)

Hörnrosett

Som avslutning ges ännu ett exempel på att det alltid finns samlare som älskar "groteska" märken, som ringtypsmärket nedan. Förutom felcentrering på två håll och ett färgstreck i valörsiffran har det en del av hörnmarginal-vattenmärket. Det bör vara en position 100.

MFH 1130, F18v4, d v s tandning 14.
Klubbat för 3 400 (1 500)

Det här numret pressläggs innan Postiljonens höstauktion, då bland annat den andra delen av 'The Beautiful Collection' skall säljas. Det är en så viktig händelse att vi kommer att ägna hela oktobernumrets auktionskrönika åt att analysera båda Bielkhammar-auktionerna. De bör ge en god indikation på hur marknaden för exklusiva kvalitetsobjekt ser ut just nu. ●

Ny ledamot i Experträdet

Erik Hamberg, Uppsala, har utsetts till ny ledamot i Experträdet som är en arbetsgrupp tillsatt av Sveriges Filatelistförbund och Sveriges Frimärkshandlarförbund. Rådet, som startade 1981, är rådgivande till båda förbunden i frågor som rör attestskrivande och hanteringen av reparerat och förfalskat filatelistiskt material. Erik Hamberg är en välkänd filatelist, posthistoriker och juryman. Med sin kompetens och erfarenhet blir han en stor tillgång för rådet. Vi önskar Erik varmt välkommen och låter honom själv berätta:

Erik Hamberg – en filatelistisk självbiografi

Min morfar, Nils Berlin, förde in mig i filatelin. Redan när jag var ett par veckor gammal, i januari 1952, fick jag ett Nordenalbum av honom. Fram till slutet av 1950-talet var det dock han som monterade frimärken i albumet. Mina första minnen av att samla frimärken och undersöka varifrån de kom är från hösten 1958. Ett år senare flyttade familjen till Göteborg och min mamma tyckte efter ett tag att jag borde gå med i en frimärksklubb. På så sätt kom jag med i SFF:s i Göteborg ungdoms-avdelning, som leddes av Gösta Azelius. Vi hade möten i olika skolors klassrum, där vi bytte med varandra och Gösta lärde oss mer om samlandet och om betydelsen av kvalitet. Ibland gästades vi av äldre farbröder, såsom Ture Heed, som berättade om sitt samlande.

Den första utställningen som jag besökte, tillsammans med morfar, var Gothia 61, som arrangerades på Liseberg. Flera år senare, 1969, uppmuntrades jag av Ingvar Andersson, en av samlarprofilerna i Göteborg, att ställa ut på "Ung 69", en ungdomsutställning som arrangerades i Folkets Hus vid Järntorget. 1972 deltog jag i "Ung 72", den första nationella frimärksutställningen för ungdom, likaså i Göteborg. Kort därpå åkte jag med min pappa till Borås och tittade på "Knallestampen", där bland annat ett gemensamt exponat visades av Hugo Josefsson och Gunnar Roos. Det var en stor upplevelse.

Ungefär samtidigt kunde jag lämna ungdoms-avdelningen och träda in i SFF:s vuxenavdelning. Efter ett par år blev jag vald till sekreterare eftersom en vakans uppstått i styrelsen då Per Sjöman gått bort. Ett par år tidigare hade han fått skriva intyg på ett par 55 och 80 öre medaljong som jag ärvt av min morfar. Försäljningen av dessa blev grundplåten till mina inköp av ringtyp t.13, som jag koncentrerade mig på. Äldre emissioner var alldeles för dyra för mig. Särskilt kommer jag ihåg att jag vid ett besök i Stockholm gick in på Frimärkshuset och bland annat köpte en 3 öring i c-nyansen, som suttit i Lars Hedbergs samling. I hemstaden gick jag gärna till Barbro och Fred Berndtsson hos Göta Frimärken på Södra vägen och handlade; åtskilligt köptes även på deras auktioner, i allmänhet anordnade på Park Avenue hotell.

Naturligtvis besökte jag Stockholmia 74 och kort därefter började jag samla försändelser med

ringtypsmärken (t.13 och posthorn). År 1976 firade SFF i Göteborg 75 år och jag var med om att arrangera Gothia 76 i Röhsska museet. Själv bidrog jag med tre ramar ringtyp t.13 i nyanser och med plåtfel, som jag samlade intensivt under en tid. En samlarvän som jag fick i Göteborgsföreningen var Lennart Ivarsson, som då samlade posthornsemissionen. Tillsammans åkte vi till utställningar som Scarex -76, Tre-Ma 77, Scarex 82 och Bofilex 82, där vi gjorde våra egna bedömningar. I Göteborg arrangerades Väst 78 och Gothia 81, där jag deltog i utställningsarbetet. En annan god vän inom Göteborgsfilatelin var Gunnar Nilsson, som jag i någon mån kunde handleda när det gällde nyanser.

Nu började jag dessutom att ställa ut allt oftare: i Borås 1982, Jönköping 1984 och Göteborg 1985. Därefter prövade jag lyckan på några internationella utställningar: Stockholmia 86, Hafnia 87 och India 1989. Utställandet har därefter fortsatt såväl på hemmaplan som utomlands. Totalt rör det sig om mer än 20 utställningstillfällen, huvudsakligen med t.13-försändelser, men några gånger även med posthornsförsändelser. Efter nära 50 års samlande av dessa områden hittar jag fortfarande nytt material. Jag blev också intresserad av hur bedömningsarbetet går till och efter ett par kurstillfällen blev jag antagen som juryman, med debut vid Scarex 1988. År 1994 blev jag godkänd som nordisk domare vid Nordiautställningen i Århus och 2001 blev jag antagen som internationell juryman vid Belgica 01 i samband med elevskapet där. Hittills har jag varit juryman vid 28 utställningar, varav 6 utanför Norden.

Efter gymnasiet, som jag gick ut 1970, studerade jag vid Göteborgs universitet: Historia, Antikens kultur- och samhällsliv samt slutligen Idé- och lärdomshistoria, ett ämne som jag disputerade i 1986. Därpå gick jag bibliotekarieutbildningen i Borås, vikarierade vid Göteborgs universitetsbibliotek samt fick anställning vid Postmusei bibliotek 1990, där jag arbetade till och med 2013; finalen blev att resa till Monaco med det som Postmuseum ställde ut där i december månad. Ett par år tidigare, 2011, fick jag vara kurir när Postmuseums två "Mauritius post office-märken" skulle ställas ut i Berlin under

rubriken "Die Blaue Mauritius: Das Treffen der Königin in Berlin".

På hemmaplan är jag medlem i Uppsala Filatelistförening och dess vice ordförande. År 2006 tilldelades jag Strandellmedaljen.

Johan
Ericsson

Johan Ericsson, Stockholm, har efter rekommendation från Expertrådet utsetts av Sveriges Filatelistförbund och Sveriges Frimärkshandlarförbund till intygsskrivare inom området förfilateli. Johan har med sin långa erfarenhet inom auktionsbranschen och privat samlande byggt upp en stor kunskap inom detta område.

Johan är ett välkänt namn för många samlare. Han är född 1957 och började med frimärken 1982, då han arbetade tillsammans med Lars-Tore Eriksson på Stockholms Auktionsverk. År 1986 värvades han av Göran Hammarlund till Skandinavisk Filateli. Efter en tid föreslog Johan en sammanslagning med Frimärkshuset, vilket genomfördes 1990. Han blev delägare 1994, och från 2007 delade han och Jan Grönwall ägarskapet. Efter att Jan gick i pension var Johan ensam ägare under några år. Idag äger han Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB tillsammans med Olle Pettersson och Ulf Ström.

Vi önskar Johan varmt välkommen!

Peter Lorentzon / Expertrådet

Tack för detta *Karlstad!*

Text och bild:
Per Bunnstad

Årets enda utställning i Sverige blev en tillställning som blev mycket lyckad. Att få gå på utställning på hemmaplan är något speciellt, att få studera fina samlingar, att få möta säljare, köpare, juryn och alla andra på plats. Det här är verkligen social filateli. Synd bara att vissa utställare har engelsk text vilket gör det svårt för oss som har svårt med detta språk.

Rikard Azelius och Mikael Blomquist invigningstalade.

Andreas Tärnholm vann Vykortsstjärnan och dottern hjälpte till med nedmonteringen.

Love Grönqvist blev intervjuad för radions räknig.

I Sverige är vi inte längre bortskämda med den här typen av arrangemang men Mikael Blomquist, Christer Karlsson och alla andra i arrangörsstaben hade skapat fina förutsättningar för en lyckad regional och nationell frimärksutställning. De lokala frimärksklubbarna i Karlstad och Kil arrangerade tillsammans med Sveriges Filatelistförbund och ungdomsförbundet Sfu. Flera från SFF:s styrelse och från Sfu var minst sagt inblandade i förberedelser och under utställningsdagarna.

Nöjesfabriken i Karlstad visade sig vara ett riktigt nöjescentrum med allt möjligt men nummer ett i månadsskiftet augusti-september var de tre dagarna med utställningen.

Juryn gjorde ett gediget jobb och nästan alla var nöjda med bedömningen men som alltid var det några som tyckte att de blev lite bortdömda. För dessa är det bara att komma tillbaka och presentera ett ännu bättre synopsis, mer fakta och lite extra material till nästa gång det är dags.

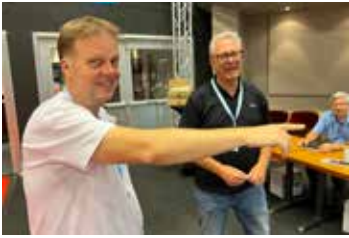
Lite av den stora sensationen vid banketten med prisutdelningen – palmares – var att ett exponat med helsaker i den regionala klassen fick helt otroliga 97 poäng av 100 möjliga. Visst har utställaren Staffan Ferdén tidigare visat världsklass men att första gången få 97 poäng känns nästan otroligt. Grattis Staffan!

Lika många poäng fick Lennart Järnum för ett exponat i nationella klassen.

Störst applåden vid banketten fick Einar Nagel som fick förbundsmedalj för att han år efter år land och rike kring hjälper till med utställningar. Det var mycket välförtjänt.

Som avslutning på banketten var det juryns omröstning i mästar klassen och när en röstande

Mikael Blomquist pekade ut färdriktningen för bland andra Christer Karlsson.

Alexander Stenberg och Christer Svensson från Philea var nöjda med utställningen.

Niclas Eriksson var en av jurymännen på utställningen.

återstod hade alla tre i denna klassen chansen att vinna. Det blev Sven-Börje Ewers som triumferade och det var ordförande Fredrik Ydells utslagsröst som avgjorde. Fredrik höll i prisutdelningen med den äran.

Huvudsponsor var Philea som tillsammans med en rad andra frimärksföretag såg till att vi samlare kunde köpa brev och annat eller helt enkelt lära oss mer och kika på kommande auktioner. Det var under dagarna tre en rad intressanta föredrag och utställare berättade också om sina exponat.

Resultatlistan från utställning finns på förbundets hemsida.

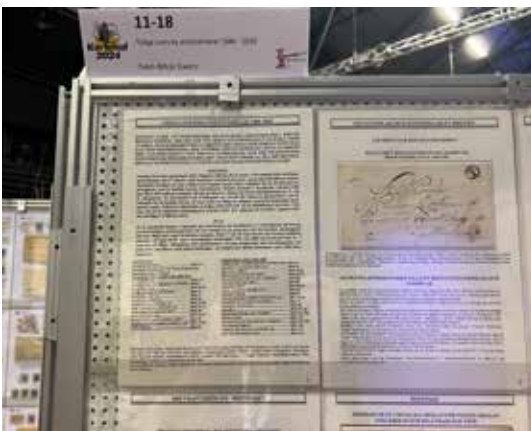
Många som ställde ut i klasserna behöver en ny utställning för att kvalificera sig till Nordia i Malmö i september 2025. Därmed har nu utställningskommittén den delikata uppgiften att arrangera postex. Ordförande Peter Nordin berättade att den nog blir en sådan framåt mars nästa år.

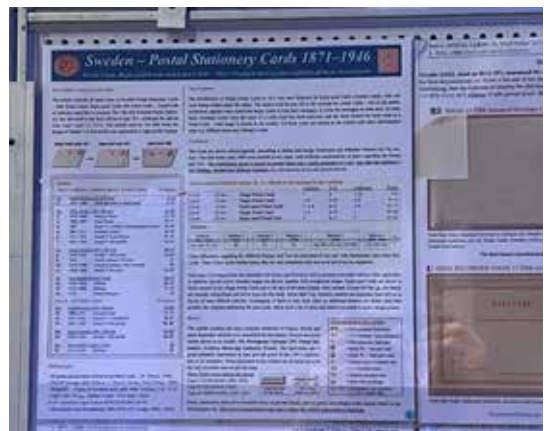
Love Grönqvist fick finaste tänkbara belöning i ungdomsklassen.

Fredrik Ydell var ordförande i juryn och bedömning pågår.

Sven-Börje Ewers vann i mästkarklassen.

Staffan Ferdéns exponat.

Pigga pålitliga postisar

Text och bild: **Christer Brunström**

Då och då dyker det upp nya frimärken som förtjänar att speciellt uppmärksammas. Det gäller inte minst den serie på fyra valörer som Chunghwa Post på Taiwan gav ut den 20 mars 2024. Chunghwa Post är den taiwanesiska motsvarigheten till vårt svenska Postnord.

Taiwan (egentligen Republiken Kina) dyker ofta upp i svenska nyhetsmedier och då främst i samband med att man i Beijing gör anspråk på ön eller när den kinesiska krigsmakten genomför övningar alldeles i närheten av Taiwan.

Nu är Taiwan raka motsatsen till Kina. Här finns en demokratiskt vald regering som nog inte längre gör anspråk på att representera hela Kina. Taiwanfrågan är minst sagt knepig och landet har inte erkänts av den övriga världen i någon större omfattning. I olympiska sammanhang tävlar man under beteckningen Chinese Taipei.

Inom industri, ekonomi och handel är Taiwan en stormakt. Befolkningen på 24 miljoner är välutbildad. Flertalet (97 %) är hankineser och de återstående tre procenten utgörs av öns ursprungsfolk.

År 2014 introducerade Chunghwa sina postisar, d v s käcka figurer som skulle representera alla de människor som arbetar för företaget. Nu tio år senare var det dags att fira tioårsminnet av denna viktiga händelse.

Låt oss ta en titt på de olika postisarna

Temat på valören NT\$8 är hälsningar i samband med stora festivaler i stil med det kinesiska nyåret. Man har varit noga med att visa både män och kvinnor som arbetar på postföretaget.

Tanken med motivet på valören NT\$12 är att visa posthantering och i det här fallet handlar det om en paketleverans.

Brevlådan är temat på valören NT\$15 och här tycks det råda ett kärleksfullt förhållande mellan den gladlynta Brevlådan och den kvinnliga Brevbäraren.

På den högsta valören i serien – NT\$28 – är en av Chunghwas lastbilar motivet.

Tanken med serien var att visa att posten finns till för sina kunder och att posttjänsten måste vara både pålitlig och snabb. De tecknade figurerna på våra fyra frimärken sägs visa just detta. Posten finns till för alla sina kunder.

När jag tittade lite närmare på detaljerna kring utgåvan hoppade jag till och det var inte för att frimärkena har tryckts i Nya Zeeland utan upplagesiffrorna. Mellanvalörerna hade upplagor på sex miljoner vilket redan det låter mycket högt.

Valörerna NT\$8 och NT\$28 trycktes båda i 80 miljoner exemplar! Det stora flertalet är självhäftande för att göra det lätthanterligt för användarna. Uppenbarligen skickas det fortfarande enormt många Brev och paket med Chunghwa Post vilket tyder på att digitaliseringen ännu inte slagit till med full kraft i Taiwan. ●

Vi har samarbetat förr!

Text och bild: **Sven-Börje Ewers** och **Mats Ingers**

Under större delen av 80-talet var Mats Ingers redaktör för tidskriften Skillingstryckets Frimärksforum, oftast bara kallad 'Skillingstrycket'. Som framgår av det här bladet samarbetade Mats och Sven Börje redan då!

Det här var den i särklass största uppbränningen av frimärken som Poststyrelsen beordrade, men långt ifrån den enda. Många postkontor skickade tillbaka frimärken och fick dem utbytta mot fungerande valörer. Ibland kan returerna ha be-rott på till exempel fuktskador.

Hade trots allt lite i lager

Det finns också flera tidiga exempel på att utländska postverk beställt frimärken av de äldre typerna. Frankrike ville ha en komplett sats skillingar i helark! Tydligt brände Posten inte upp riktigt alla märken, men man underskattade helt klart

Skillingarnas "dödsattest"

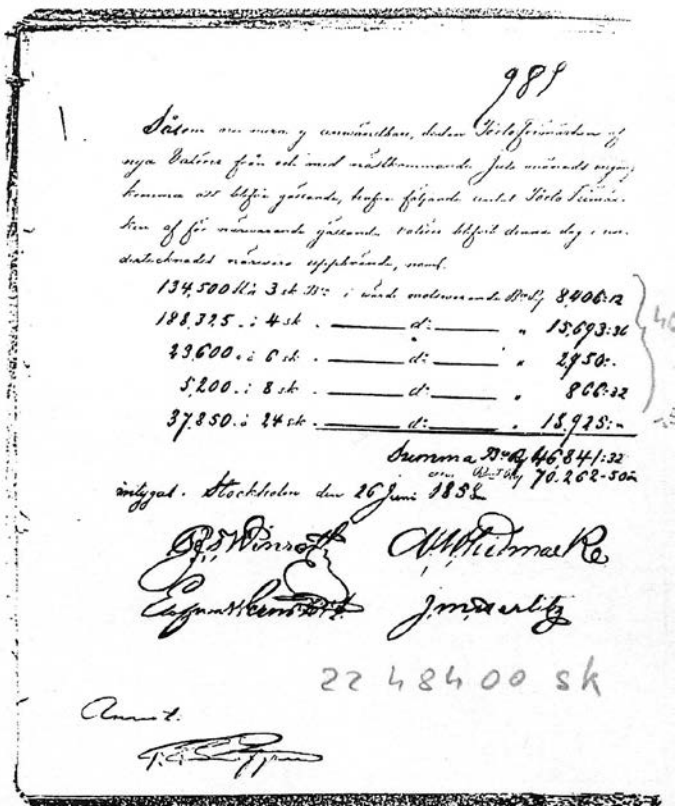
Så ett något dystrare exempel. I frimärkskatalogerna finner vi att det förekommer nytryck under 1800-talet av skilling bancofrimärkena. Man behövde dessa märken för att visa utländska postverk hur de svenska frimärkena såg ut. Den drastiska förklaringen till att nytryck behöves får man av denna handling, som redovisar bränning av "restupplagorna" av skillingmärkena. Texten lyder:

Såsom numera ej användbara, sedan PortoFrimärken af nya valörer från och med nästkommande juli månads ingång komma att blifva gällande, hafva följande antal Porto Frimärken af för närvarande gällande valörer blifvit denna dag i undertecknades närvaro uppbrände, neml.

134,500 st. à 3 sk Bco
188,325 st. à 4 sk Bco
23,600 st. à 6 sk Bco
5,200 st. à 8 sk Bco
37,850 st. à 24 sk Bco

Den verkliga miljardbrasan

Denna brasa av skilling banco-märken skulle idag betinga ett katalogvärde om 10636200000 kr. Tala om miljardbrasa! Detta var emellertid den 26 juni 1858 och några framtida behov av skillingmärken anades ej.

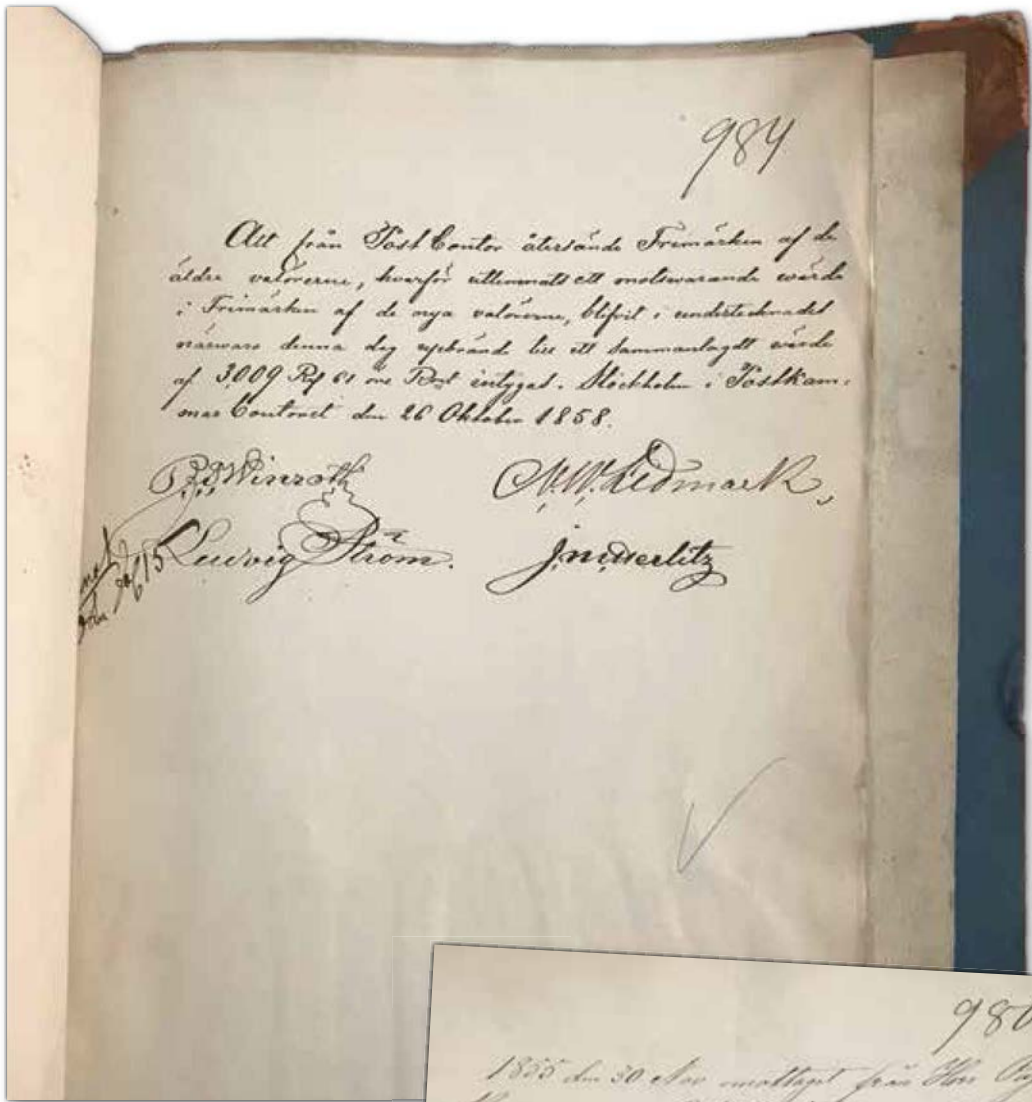

Sorgliga nyheter! Dokumentet (foliosida) något beskuret

Tack, Sven-Börje! Jag vill bara tillägga att tiden inte medgivit vidare arbete med **tandnings-**

nycklarna eller **12 öre vapen**. Dessa saker har nu **högsta prioritet**. Följ Vapenbröderna även

under 1988! Stöd vår forskning och tidning med Din prenumeration! **MI**

984

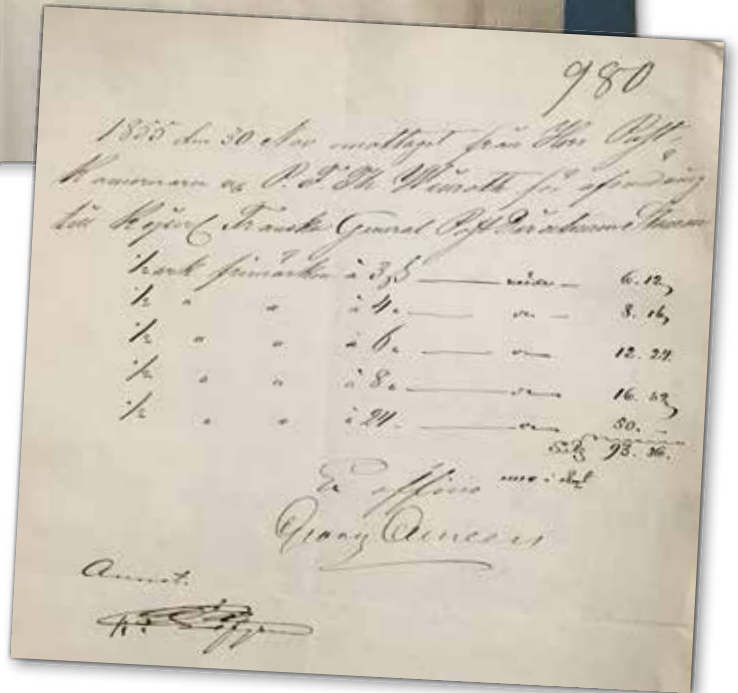
All från Postkontoret årländande Frimärken af de
 äldre värdena, hvar för sig utlämnadt ett motsvarande värde
 i Frimärken af de nya värdena, blifvit i undertecknad
 stämman denna dag upskändt till ett sammantaget värde
 af 3009 Ryl 61 ms Post intyget. Stockholm i Postkamr.
 ens Controll den 20 Oktober 1858.

P. Wieroth
 N. W. Lidmark
 Ruvig Thom.
 J. Wieroth

efterfrågan under de följande åren. Även en del privatpersoner vände sig till Postkamreren, som på så vis fick fungera som en föregångare till PFA. Men så småningom sinade förråden, och man tvangs tillverka ny tryckmateriel och framställa 1868 års eftertryck. ●

Obs att '½ ark' betyder en karta om 100 märken.

Foto: Sten Olsson

980

1858 den 30 den sammantaget från Postkontoret
 Kamreren af P. W. Wieroth för utskänning
 till K. M. J. Wieroth General Post Office Stockholm

1/2	Post	3/5	—	6. 12
1/2	"	4	—	8. 16
1/2	"	6	—	12. 24
1/2	"	8	—	16. 32
1/2	"	24	—	50. —
				Summa 93. 26

G. Wieroth

Amundt

Tatueringar på frimärken

Text och bild: **Christer Brunström**

När detta skrivs har sommaren gjort entré och många medborgare har valt en betydligt lättare klädsel som avslöjar naken hud i mycket stor omfattning. Om huden egentligen är naken är nog något som kan diskuteras. Det är nämligen så att Sverige har en av världens mest tatuerade befolkningar.

Forskare vid universitetet i Lund har studerat just detta tema och kommit fram till att runt var femte svensk har låtit tatuera sina olika kroppsdelar med både text och bilder. I gruppen kvinnor under 40 år är andelen med tatueringar ännu större eller i det närmaste 50 %. Man kan följaktligen konstatera att många svenskar lägger enorma summor på att på olika sätt ge sina kroppar en permanent utsmyckning.

Det finns säkert många förklaringar till detta fenomen men förmodligen hänger trenden samman med våra sociala medier. Det var i ett sådant sammanhang som Fredrik Thomasson i Karlskrona kom med på ett svenskt frimärke (Facit 3180) år 2017. Av bilden att döma kan Fredrik uppvisa en imponerande mängd tatueringar.

Den stora frågan är om omfattande tatueringar kan utgöra en hälsofara och här är tyvärr svaret jakande. Den ovan nämnda studien från Lunds Universitet pekade på att risken att drabbas av cancerformen lymfom ökar med 21 % om man väljer att låta tatuera sig. Uppenbarligen är det så att giftiga pigment tränger in i kroppen. Att försöka ta bort tatueringar är inte någon lösning eftersom detta leder till att ytterligare giftigt material börjar cirkulera i kroppen.

PostNord brukar vara pigg på att hänga med i aktuella trender men när det gäller tatueringar har man ännu inte utmärkt sig alltför mycket. Det har man däremot gjort i Grönland och hittills har det kommit tre utgåvor som visar just tatueringar. Öns inuitbefolkning har en lång tradition av tatueringar som nog ofta hade en symbolisk betydelse.

Serien har fått rubriken Tatueringskonst i Grönland och den tredje utgåvan kom den 29 februari 2024. Den består av två frimärken och

ett block. Motiven har utformats av två kvinnliga konstnärer som har fått uppdraget att skapa tatueringar. Det är Ujammiugaq Møller som designat valören 16 kronor. Enligt henne speglar den visade tatueringen starka och självständiga grönländska kvinnor.

Valören 22 kronor har fått ett motiv utformat av Mimi Josefsen som berättar att tatueringen syftar på den ankommande vintern då vi måste ta det lite lugnare och koncentrera oss på vår egen

lilla värld. De två konstnärernas förklaringar till motivvalen är kanske inte helt uppenbara för många betraktare. Rent allmänt kan sägas att många grönländare har valt att låta tatuera sig med symboler för sin kulturella identitet medan andra har helt andra bevekelsegrunder.

År 1984 fick landskapet Åland sina första egna frimärken och alltsedan dess har posten på en mängd olika sätt speglat ålänningarnas dagliga liv och kulturella yttringar. Den 7 september 2006 kom en serie på tre frimärken med valören 65 cent som visar tre ålänningar med sina tatueringar. En titt i Facit avslöjar att personerna heter Thomas Dahlgren, Mikael Sandholm och Linda Åberg. Frimärkena gavs ut i häften som innehöll nio märken

I andra delar av världen har tatueringar haft religiös betydelse eller helt enkelt varit symboler för personens status i samhället. På Taiwan brukade änkor i åtminstone ett av ursprungsfolken tatuera in en bild som angav att hon var just änka.

Vi något tillfälle i somras lade jag märke till en kvinna som låtit tatuera in orden FUCK CANCER

på sin arm. Här fanns säkert någon anledning till just detta val. Annars förbluffas man ofta över motivvalet. Med tanke på att låta tatuera sig numera tycks vara svenskarnas absoluta favorit-sysselsättning skulle det inte förvåna mig om vi inom en nära framtid från Postnord får ett frimärkshäfte med tio olika tatueringsmotiv. Förmodligen upplevde de tre ålänningarna stor lycka när deras utsmyckning kom på frimärke och det finns säkert många svenskar som skulle ställa upp om de fick tillfälle. ●

Auktion 412 – 11 december 2024

Vi tar nu emot
inlämningar inför
kvalitetsauktionen
11 december.

Lämna in senast
1 november!

Alla auktioner är
LIVE online på
www.PHILEA.se.

Logga in på vår
hemsida för
att delta.

Våra auktioner ses av kunder över hela världen!
Delta som inlämnare du också. Kontakta oss gärna redan idag.

– Det självklara valet för 'namesales' –

Auktioner ca. 8 gånger per år.
auktion@philea.se Tfn 08-640 09 78
Svartensgatan 6, 116 20 Stockholm
Kontor i Göteborg, Malmö, Uppsala, Norrköping, Örebro, Kalmar.

Onlinebutik med 1000-tals
objekt till fasta priser.
www.philea.se/shop
webshop@philea.se

Frimärksauktioner

Text och bild: **Christer Brunström**

Det finns många olika sätt att komma över frimärken, försändelser eller vykort för sina olika samlingar. Under stora delar av 1900-talet fanns det frimärksaffärer i många städer runt om i vårt land men idag är de minst sagt ovanliga. Handeln har i stor utsträckning flyttat ut på nätet och Samlamera, Tradera och liknande sajter hanterar en mycket stor del av handeln med filatelistiska objekt och vykort idag.

Lyckligtvis finns det fortfarande ett stort antal samlarmässor av varierande storlek i olika delar av Sverige. Här får den blivande köparen möjlighet att närmare studera det som erbjuds vilket i de flesta fall är en mycket stor fördel.

Om man är på jakt efter en mera omfattande samling eller mera värdefulla objekt bör man nog börja intressera sig för några av våra större auktionsföretag. Vi hittar dem i städer som Stockholm, Göteborg eller Malmö. Det finns auktionsföretag även på andra orter men de är inte lika stora som de ledande auktionsföretagen i våra tre storstäder.

Frimärksauktioner har en mycket lång historia. Den allra första genomfördes i New York den 28 maj 1870 av J W Scott. De olika objekten presenterades i en katalog och den är av naturliga orsaker idag tämligen sällsynt.

The Royal Philatelic Society London har mer än 36 000 olika auktionskataloger i sitt bibliotek men man saknar Scotts premiärkatalog från 1870.

Nu undrar kanske någon varför det är en god idé att samla på sig en sådan enorm mängd auktionskataloger.

Svaret är helt enkelt att de är ett alldeles utmärkt hjälpmedel när det gäller att fastställa ett visst ovanligt objekts proveniens. Med detta menas att man följer objektet allt från den dag det upptäcktes och sedan de olika försäljningarna och ägarna. Finns det dessutom bilder av objekten kan man upptäcka om de på något sätt

har manipulerats under resans gång. Det finns faktiskt ett litet antal entusiastiska forskare som ägnar många år att med hjälp av bl a gamla auktionskataloger försöka följa vissa objekts resa fram till idag. Ett typiskt exempel på just detta är det nyutgivna bokverket TÊTE-BÊCHE av Tomas Bjäringer och Mårten Sundberg. Här är temat alla kända exemplar av tête-bêche-par av Finlands första ovala utgåvor. Man kan gissa att författarna har bläddrat igenom tusentals auktionskataloger för att hitta den sökta informationen.

Traditionellt sett har auktionskataloger varit tryckta publikationer som distribuerats till potentiella köpare. Idag finns det många auktionsföretag som enbart presenterar sina objekt på nätet. Detta leder naturligtvis till lägre kostnader men frågan är om dessa nätauktioner på något sätt sparas i filatelistiska bibliotek för framtida forskning?

Låt oss titta lite närmare på hur en typisk auktionsverksamhet fungerar!

Auktionären erbjuder sig att förmedla inlämnade objekt till intresserade köpare. I normalfallet säljer en auktionär inte sitt eget material (även om detta ibland kan förekomma) utan hanterar endast objekt som kommer från olika inlämnare.

Objekten beskrivs sedan mer eller mindre noggrant av auktionären som sedan förbereder en auktionskatalog. Det kan handla om allt från enkla förteckningar av auktionsgodset i nummerföljad till eleganta och mycket påkostade

Jemen (Kungariket) gav 1968 ut detta märke som uppmärksammar olika frimärkshandlarorganisationer.

inbundna kataloger. Dessa kataloger distribueras sedan till potentiella kunder.

Idag har, som redan nämnts, många auktionsföretag i stort sett övergett tryckta kataloger och nöjer sig med en digital presentation på nätet.

I katalogen beskrivs objekten av auktionären. Ibland är beskrivningarna mycket detaljerade och man listar objektens proveniens och hur mycket det sålts för på tidigare auktioner. Om objektet är mer alldagligt torde beskrivningen bli mycket kortfattad.

Samlingar och lådor förtjänar en något längre beskrivning men även dessa är oftast kortfattade. Här finns det all anledning att personligen besöka en visning av auktionsgodset för att kunna skapa sig en mera exakt bild av innehållet. Kvalitet är av största betydelse vad gäller ett objekts värde och just detta framgår inte alltid av beskrivningarna.

I auktionskatalogen förekommer priser för de olika objekten. Oftast handlar det om startpriser, dvs. budgivning börjar på det angivna beloppet. Detta innebär att objektet till slut kan säljas för många multipler av det angivna utgångsbudet. Auktionärer vill ju sälja så mycket som möjligt varför de oftast föredrar låga utropspriser.

Andra auktionärer anger förväntade priser vilket anges på olika sätt. Oftast finns en text om att inget objekt säljs för under en viss procentsats av det förväntade försäljningspriset. Här gäller det att noggrant läsa igenom auktionsvillkoren.

En auktionär lever på de avgifter som tas ut av både säljare och köpare. Låt mig ta ett exempel.

Av ett auktionsföretags villkor framgår att man lägger till 20 % på slagpriset. Detta innebär att en köpare måste betala 1 200 kronor för ett objekt som sålts för 1 000 kronor. Men säljaren får inte hela denna summa utan enbart 800 kronor eftersom auktionären tar ut samma avgift även av den som har lämnat in sitt material till försäljning. Förmodligen kan det tillkomma även andra avgifter för både säljare och köpare.

Om inlämningen är mycket omfattande kan man förmodligen diskutera avgifternas storlek med de flesta auktionärer. När allt kommer omkring finns det flera olika auktionsföretag som kämpar om samma kundskara. Alltså – läs auktionsvillkoren för att undvika obehagliga överraskningar.

Det kan nog vara en god idé att närmare bekanta sig med flera olika auktionsföretag innan man slutligen bestämmer sig för en inlämning. Ett annat tips är att fråga inlämnare om deras erfarenheter av olika auktionsföretag. Det ligger ju i alla auktionsföretags intresse att försöka få så mycket betalt för de olika objekten som möjligt eftersom verksamheten bygger på provision på försäljningen. Nu är det inte allt som lämpar sig för de större auktionsföretagen. Ofta tar man inte emot objekt under ett visst förväntat värde och man är aldrig intresserad av enkla samlingar av typ massvara. Det är helt enkelt så att auktionsföretagen vill erbjuda sina kunder det som de är intresserade av och som de är villiga att betala för.

Slutligen några ord om auktionsföretagens kundkrets. De som erbjuder mycket värdefulla enkelmärken och posthistoriska objekt vänder sig i första hand till filatelisterna med de ekonomiska resurser som krävs för att bygga upp specialiserade samlingar.

Det är nog frimärken som detta från Mauritius utgivet 1847 som alla större auktionsföretag helst skulle vilja hantera (Tchad 1971).

Samlingar av god kvalitet och lådor med blandat (men bra) innehåll lockar inte bara samlare utan även frimärksföreningar och handlare. Det är nog oftast de senare som går vinnande ur budstriden. Märkena och breven kommer sedan att erbjudas ett och ett eller i mindre poster på auktionssajter som Tradera eller Samlamera. Föreningarna brukar sedan dela upp det inköpta materialet på sina klubbauktioner vilket gör att medlemmarna ofta får tillgång till bra och spännande material.

I decennier besökte jag en månatlig auktion i Helsingborg. Ett par veckor före auktionsdatumet anlände den enkla katalogen som noggrant

studerades. På auktionsdagen kämpade man med sina konkurrenter om de objekt man hoppades vinna och oftast kom man hem med något intressant. Man träffade också samlarkollegor för social samvaro. Denna ägde normalt rum på ett närbeläget kafé där vi diskuterade innehållet i kvällens auktion.

Tyvärr har mycket av detta försvunnit i samband med att så många auktioner har blivit helt digitala. Man får logga in på sin hemdator och sedan följa utvecklingen. Kanske effektivt men nog var alla mina auktionsresor till Helsingborg betydligt trevligare. ●

Var i hela världen ...?

Välgörenhetsmärken

De flesta ser nog genast att detta frimärke har text med grekiska skrivtecken och för den som behärskar detta språk torde det vara lätt att identifiera både ursprungsland och märkets syfte. Det röda korset ger ju dessutom en övertydlig ledtråd.

Redan 1912 gav man i Grekland ut märken som såldes till förmån för olika organisationer. De var inte postfrimärken utan de skulle användas i tillägg till det vanliga portot. Den första utgåvan från år 1912 bidrog till kampen mot TBC.

Flera märken såldes till förmån för Röda Korsets arbete och just detta är fallet med det märke som avbildas här. Motivet visar en sårad soldat med sin familj. Just detta märke kom i två upplagor – 1924 med tandning 13½ x 12½ och två år senare med tandning 11½. Här gäller det att ha tillgång till en tandningsmätare för att korrekt identifiera märket.

Grekland fortsatte att ge ut välgörenhetsmärken av olika typer ända fram till 1958. Totalt blev det 109 olika märken. ●

Text och bild: **Christer Brunström**

Kurs för utställare i Jönköping

Text och bild: **Hans-Ove Aldenbrink**

Mats Söderberg från Norrorts Frimärksförening gästade Jönköpings Filatelist-Förening lördag den 7 september.

Förutom sju medlemmar från vår förening deltog två från Borås-föreningen. Vi fick en hel dags kunskap om hur man får upp ett intresse för att montera sin samling och sedan kunna ställa ut den samma på en frimärksutställning, liten som stor.

Mats sa att det ska vara roligt att jobba med sina samlingar och man börjar med att ställa ut på en lokal utställning, där inga avgifter tas ut för utställaren för att sen kunna fortsätta på regional nivå, o s v. Vi fick bra kunskap om olika typer av exponat som bl a open, motiv, vykort och traditionell filateli.

Mats visade oss fyra olika samlingar på ett stort bord och vi som deltagare hade mängder med frågor som Mats besvarade. Dagen gick fort från kl. 9 då vi startade med en fika och kl. 16 så var det roliga slut. Vi alla kursdeltagare var mycket nöjda med dagen. Mats bjöd på hela sig själv.

En omfattande dokumentation fick vi alla på ett USB-minne, där allt finns om utställningar och hur man bygger ett exponat.

Jag tackar Mats för en otroligt intressant kursdag, Nästa kurstillfälle blir i Lidköping i höst.

Jönköpings Filatelist-Förening
Hans-Ove Aldenbrink, Ordförande

Kursledaren Mats Söderberg förevisar ett exponat.

JFF:s sekreterare Börje Hillfelt och Mats Söderberg.

Posthistoriska dagen i Stockholm

Text och bild: **Per Gustafson**

Varje höst anordnar Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation (SSPD) en posthistorisk dag i Stockholm. I år äger den rum den 26 oktober på Mäster Olofsgården i Gamla stan. Tre föredrag står på programmet.

Vi inleder med en längre presentation av **Peter Wittsten**, som berättar om post mellan Sverige och Danmark 1814–1875, baserat på hans omfattande utställningssamling på detta tema. Peter kommer att göra nedslag i några särskilt intressanta avsnitt i samlingen, bland annat treårskriget 1848–1850, post mellan Sverige och de danska grevskapen (Schleswig, Holstein och Lauenburg), transitpost mellan Bornholm och övriga Danmark via Skåne, trycksakspottot mellan Sverige och Danmark och ovanliga svenska lösenstämplar.

Lars Liwendahl har nyligen gett ut boken "Samlarminnen". Boken utgår från den så kallade bältespännarfilatelin – lokalpostmärken, fraktmärken, brevmärken, stämpelmärken, postala etiketter och liknande – men vidgar ämnet till en allmän historieskrivning över filateli och samlande i Sverige och ger även internationella utblickar. På posthistoriska dagen bjuder Lars på några berättelser baserade på boken, under rubriken "Filateli, posthistoria och vår store pionjär".

Runt mitten av 1800-talet gällde särskilda "närporton" i postutväxlingen mellan vissa svenska och danska kuststäder. Brevet från Malmö till Köpenhamn 1865 ur Peter Wittstens samling är det enda kända med 36 öre i närporto för andra viktlassen.

Staffan Smedberg avslutar föredragsprogrammet med att tala om posthistoria relaterad till andra världskriget. Militärpost intresserar många samlare, och Staffan har byggt upp en temasamling som visar att kriget inte bara påverkade postgången och postverksamheten på olika sätt, utan att försändelser från krigsåren också berättar om krigshändelser och krigets förlopp.

Krigsförhållanden kan påverka postgången på olika sätt. Detta rekbrev ur Staffan Smedbergs samling, från Tyskland med adress Sverige 1943, har returnerats av censuren, troligen på grund av otillåtet innehåll. Anledningen till returen antecknades på en handling som bifogades brevet.

Tid och plats:

Lördag 26 oktober kl. 11.00 – 15.00
 på Mäster Olofsgården, Svartmangatan 6
 (Gamla stan), lokal "Vardagsrummet" (bottenvåningen).
 Köp, försäljning, byte och social samvaro från kl. 11,
 föredragsprogram kl. 12 – 15. Därefter middag på
 restaurang S:ta Clara i Gamla Stan (var och en beställer
 och betalar den mat och dryck som önskas).

Fri entré, alla är välkomna!

Går det att ha möten på sommaren??? *Jajamän!*

Kungsörs Frimärksklubb hade ett sommarmöte för femte året i rad i Gustav Wasas källare på Kungsudden med mycket god uppslutning där 19 av 23 medlemmar deltog och en hemlig gäst, Peter Lorentsson som höll ett föredrag om post-

kontoret i Äs Södermanland. Det här har blivit ett årligt återkommande mycket omtyckt tradition som vi inte kan upphöra med.

Styrelsen
Kungsörs Frimärksklubb

Kungsörs
frimärksklubb
har möte.

Köpenhamn i motivfokus

Text och bild: Arne Karlsson

I oktober 2024 inbjuds till frimärksutställning HAFNIA 24 i Köpenhamn. Strax intill Hovedbanegården finns Øksnehallen, som byggdes ursprungligen för att hysa köttdjur, idag en av stadens största mässhallar. Utställningen firar danska Posten 400 år. Framärksblock med koppling till fyra tidigare frimärken inleder framärksåret 2024 i Danmark. Det blir oemotståndligt att gräva i posthistorien.

I framärksblock koppling till fyra tidigare frimärken. Portalen i centrum är entrén till Øksnehallen.

KPK's (Kjøbenhavns Philatelist Klub) logo i blockets nedre vänstra ark-marginal återger bokstäverna K och P sedda från två sidor. KPK stiftades 1887 och sägs vara världens näst äldsta framärksklubb.

Frimärket i utställningsblockets nedre högerdel återger överdel av luftpostfrimärke från 1934. Detta år utgavs samma motiv i fem valörer med olika färger.

Flygplan Fokker VII a över Köpenhamn. Det högsta tornet bör vara spiralvridna spiran på Børsen som brandhärjades tidigare i år.

Frimärket i blockets nedre vänsterdel är spegelvändning av Kuglepostvagn som 1951 uppmärksammade danska frimärket 100 år. Behållaren för post var äggformad för att förhindra fripassagerare. Framärket skapades av Viggo Bang

(1885 – 1967), vars mest kända frimärke gavs ut 1956 som samutgåva i de fem nordiska länderna, fem flygande svanar. Motivet inspirerat av dikt "Svanarne fra Norden" av Hans Hartvig Seedorff (1892 – 1986).

Ett av drygt 40 motiv som skapades av legendariske framärkstecknare Viggo Bang. Framärkets övre högerdel från första danska frimärken innan posthorn tillfogats i postemblemet.

Frimärke i blockets övre vänsterdel tillkom vid barnteckningstävling inför Världskommunikationsåret 1984. Hanne Bach-Hansen tecknade brevduva. Man kan spekulera kring vilken väg som denna unga konstnär tagit.

Bild på unga konstnären hämtad från vinjett i FDC.

Foto: Niels Bjerre

Brevbärcykel gavs ut i enstaka frimärke och som här inlagt i block

Frimärket i blockets övre högerdel är hämtat från utgivning 2013. Postfordon, det danskarna benämner postkøretøjer, var tema för det årets EU-ROPA-frimärken. Post Danmark tog fram motiv brevbärarcykel.

I maj 2024 utgavs fem frimärken som speglade att brevbärare i 400 år förmedlat budskap.

Brevbärare från olika tider i frimärken 2024. Märkligt att landsnamn Danmark saknas i denna utgåva och FDC-stämpel saknar ortnamn!

Tidigare danska postjubileum

Danska folket fick julklapp den 24 december 1624. Regenten utfärdade bestämmelse om postverksamhet. När danska posten fyllde 300 år 1924 bjöds på fantasilös frimärkshyllning i form av kungaporträtt. Christian IV (1577–1648) regent då posten inrättades och Christian X (1870–1947) regent vid jubileet 1924.

Christian IV
och
Christian X

Danska Julmærkesföreningen firade posten 300 år med trevligt motiv utformat av Rasmus Christiansen (1863–1940). Frimärket och jultrevmärket symboliseras med stor respektive liten brevbärare. Motivet levde vidare och utgavs senare som souvenirark vid HAFNIA 76 samt nytryck i miniark 1984. Välgörenhetsbrevmärke var dansk uppfinning. Vid julhetsen på Købmagergades Postkontor i Köpenhamn kläckte Einar Holbøll (1865–1927) idé kring brevmärke med överskott till behövande barn. 1904 utgavs i Danmark första jultrevmärke.

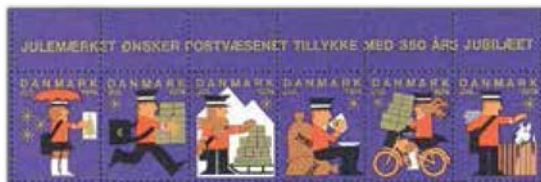
Danskt jultrevmärke 1924 firar posten 300 år och franskt välgörenhetsmärke 1954 uppmärksammar brevmärket 50 år.

När posten firade 350 år 1974 deltog posten med två frimärken och jultrevmärkeskommittén med 50 motiv i ett ark.

Ett av två frimärken som firar posten 350 år och poststryttare i jubileumsstämpel.

Sex märken ur övre vänstra delen av ark med brevbärare tecknade av Poul Andersen. Kvinnoorganisationer applåderade kvinnligt inslag bland brevbärarna.

Danska posten startade 1967 vykortsutgivning där signaturen Buus, Erik Buus-Pedersen (1926–1999), med danskt gemyt skildrat postverksamhet.

Vykort med på adressidan krönt posthorn och text: 1624 – Christian IV starter Postvæsenet.

Tidigare frimärksutställningar

Årets HAFNIA väcker minnen. HAFNIA är det latinska namnet på Köpenhamn. Vi som gästade STOCKHOLMIA 74 inspirerades till besök vid HAFNIA 76 i Bella Center, Köpenhamn.

Till HAFNIA 76 utgav svenska posten PT-kort med budskap att både Sverige och Danmark ger ut gediget graverade frimärken.

Vid vägen mellan Roskilde och Holbæk finns Lindenborg kro, känt för avbildning i flitigt reproducerad bild "Et Kobbelt Heste udenfor en Kro" (1878) av Otto Bache (1839–1927). Gravören Czesław Ślania (1921–2005) utformade frimärksblock till HAFNIA 76. Detektivarbete har identifierat personer i målningen. Det är upplevelse att se konstverket på praktfulla Statens Museum for Kunst (SMK) på Sølvgade i Köpenhamn.

Frimärksblock med cigarr-rökande konstnär Otto Bache i minnespost-stämpel. Frimärket frankeringsvärde 1,30 DKK. Blocket såldes för 15 DKK med entrébiljett. Frimärket gavs ut även separat.

Efter succé med HAFNIA 76 beslöts att fira KPK 100 år med utställning HAFNIA 87 i Bella Center. Åren innan HAFNIA 87 utformade Mads Stage (1922–2004) tre frimärksblock, som speglade dansk posthistoria. Vid utställningen

HAFNIA 87 frimärksblock där frimärket är motiv hämtat från centralpost-frimärke 1912 kombinerat med ånglok och postkupéjärnvägs-vagn. Blocken inför och vid HAFNIA 87 graverade av Ślania.

Frimärksblock vid HAFNIA 87. Frimärket frankeringsvärde 2,80 DKK. Blocket såldes för 45 DKK med entrébiljett. I arkmarginaler Mads Stages tidstypiska bilder från Köpenhamn 1912. Frimärket utgavs även separat.

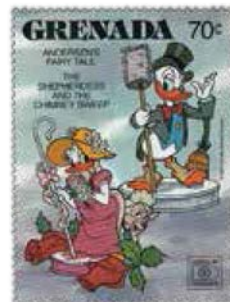
Frimärksutställningar uppmärksammas av gästande postförvaltningar ofta med motiv inspirerat av utställningsstaden. Sagor av H.C. Andersen (1805–1875) har spritts över världen. Till HAFNIA 87 utgavs i Polen sex frimärken sago-motiv.

Det polska ordet *Basnie* betyder sagor. Jag har förutsatt att det är Tummelisa som återges.

I Filatelisten nr 1 2019 skrev Christer Brunström i samlarskola om frimärksagenturer bl a IGPC (Inter Governmental Philatelic Corporation), som representerar mer eller mindre bebodda västindiska öar med tveksamma utgåvor. Men ibland lockande motivval. Vid HAFNIA 87 uppmärksammade Grenada Andersens sagor med 8 frimärken och 2 block där Disneyfigurer agerar.

Andersens saga om två porslinsfigurer, en herdinna och en sotare.

Nordkorea har få kontakter med omvärlden. Frimärksagentur deltog vid HAFNIA 87 med ett par Danmarkanknytande frimärken.

Frimärke från Nordkorea vid HAFNIA 87. Den lilla sjöjungfrun, bronsskulptur (1913) av Edvard Eriksen (1876 - 1959) på Langelinie i Köpenhamn. I bakgrunden skolskepp fullriggaren Danmark.

Centralpostbyggnad

I närheten av Hovedbanegården och Øksnehallen invigdes 1912 praktfull centralpostbyggnad, som samma år återgavs i högvalör 5 kronor. Gerhard Heilmann (1859 - 1946) utformade frimärket baserat på bild av okänd fotograf. Centralpostbyggnaden finns kvar, men utan postverksamhet. Exteriören är oförändrad, innanför skalet har norske Petter Stordalen öppnat hotell.

Svenske Martin Mörck utformade frimärke när postbyggnaden år 2012 fyllde 100 år.

Inramning i frimärke från 2012 har inspirerats av märke från 1912.

Post & Telemuseum

Danmark har sammanlänkad organisation för post och tele. Post & Telemuseum har flyttats runt. 1998 gjorde man storsatsning och flyttade in i gamla

Postgården i Købmagergade 37 i Köpenhamn. Öppningen saluterades med fyra frimärken i ett par olika häften.

Brevbärare från 1922 i frimärke till invigning av Post & Telemuseum 1998. Motivet finns också som värdechecken på helsakspostkort.

Købmagergade är tvärgata till gågatan Strøget i centrala Köpenhamn där jag besökt Post & Telemuseum med dess välsorterade filatelibutik. Förändringens vindar sveper fram. Museet har inte bara flyttat, de har även "gömt" postinslaget i tidigare posthus på Øster Allé vid Trianglen långt från centrum i märkligt museinamn ENIGMA, benämning på tysk kryptoapparat under andra världskriget. Vid Köpenhamnsbesök rastar jag mina apostlahästar men tvekade inför avståndet. Men så invigdes tunnelbanelinjen Cityringen med station Trianglen. Besöket blev en besvikelse. Man hade gått ändå längre än i Stockholms Postmuseum med nedmontering av filatelin. Filatelibutik fanns inte.

Vid årets firande av Posten 400 år i Danmark framhålls att man var först i Norden. Man är nu på god väg att bli först med att avveckla brevdistribution. Sverige följer efter Danmark i brevdödens fotspår. Efter 2018 har varken Danmark eller Sverige rapporterat sina frimärken till Världspostunionens World Numbering System (WNS).

Årets jubileumsutgåvor i Danmark med historiska motiv är kanske dödsryckning. Det minskande frimärksbehovet kommer kanske ge fantasifullt utformade klisterlappar.

Postskylt från järnvägspostkupé i frimärkshäftesomslag 1998. Frimärke från 1997 markerar slut för järnvägspostkupé.

Frimärkshäftesomslag från 1998 återgav skylt "Brevkassen tømmes ikke". När vi idag ser på denna bild skulle det kunna uppfattats som framtidsvision. Men det var skylt vid brevlådor på järnvägspostkupéer då vagnen stod avställd. ●

Nordiska frimärken

- nya utgåvor

Norge

20 september 2024

Järnvägsjubileum

Design: Børge Bredenebakk

Upplaga: 285 000 av varje frimärke

Valör och motiv: Inrikes 20 g (NK 2126): Raumabanen 100 år

Inrikes 20 g (NK 2127): Gråkallbanen 100 år

Utges i: Rullar med 100 frimärken (50 st av varje motiv)

Här hittar du mer information: www.posten.no/frimerker-til-samling

Åland

23 oktober 2024

Julen 2024

Konstnär: Anna Pers Bräcke

Formgivning: Johanna Finne

Mått: 35 x 25,5 mm

Upplaga: 100 000 och 40 000

Valörer: Julpost (1,60 €) och Världen (3,40 €)

Arkstorlek: 2 x 20 frimärken

Orm

Konstnär: Martin Mörck

Formgivning: Johanna Finne

Mått: 50 x 60 mm

Upplaga: 25 000

Valörer: 4,50 €

Pris FDC: 5,50 €

Pris maximikort: 4,50 €

Arkstorlek: 170 x 95 mm

Här hittar du mer information: alandstamps.com/collections/2024

Facits numrering av svenska frimärksutgåvor

Utgivna 2024-08-29

Sammanställd av Jan Rosvall. Vi reserverar oss för senare ändringar.

Utgåva	Beskrivning	Valör	Facit nr
Fikastund	Kaffekanna över eld m m.	Brev	3555
Fikastund	Skrivbordslampa m m.	Brev	3556
Fikastund	Kaffekanna och bakelse	Brev	3557
Fikastund	Tre händer och bakelser	Brev	3558
Fikastund	Hundbakelse	Brev	3559
Fikastund	Häfte 2 x 5 (3555-3559)		SH145
Fikastund	HBL 1 x 5 (3555-3559)		
Fikastund	Motivblad		Mb513
Vattentorn	Tullinge	Brev	3560
Vattentorn	Helsingborg	Brev	3561
Vattentorn	Emådalen	Brev	3562
Vattentorn	Sala	Brev	3563
Vattentorn	Örebro	Brev	3564
Vattentorn	Motivblad		Mb514

Åland Post vinner internationellt frimärkspris

Vi är glada att berätta att det åländska frimärket "Burkbåt" av Christoffer Relander har vunnit pris för mest kreativa frimärke 2023. Utmärkelsen delades ut av den italienska akademien för filateli och posthistorias vid Asiago International Award for Philatelic Art. Det är första gången som ett åländskt frimärke tilldelas en utmärkelse i denna ansedda tävling som ofta kallas "filatelins Oscars".

Det prisbelönta frimärket gavs ut 9 juni 2023 och är skapat av den finländske konstfotografen Christoffer Relander. Vinnarna i 54:e upplagan av "Asiago International Award for Philatelic Art" avslöjades under en ceremoni den 21 juli 2024 i Asiago, Italien, där den italienska akademien för filateli och posthistoria belönade frimärket Burkbåt och hyllade det för dess innovativa tillvägagångssätt och uttrycksfulla bildspråk.

Juryens motivering löd:

"Priset tilldelas Åland Post för att ha gett en konstnär full kreativ frihet, och fotografen Christoffer Relander för att ha skapat en uttrycksfull bild som är både realistisk och drömlig, och förmedlar oförglömliga barndomsminnen."

Christoffer Relander beskriver sin frimärksutgåva som ett konserverat barndomsminne från Åland. I Åland Post Frimärkens filmserie med frimärkskonstnärer berättar Christoffer närmare om skapelseprocessen av frimärket och hur frimärksidén uppstod och genomfördes:

[Besök frimärksfotografen Christoffer Relander – Åland Stamps \(alandstamps.com\)](https://alandstamps.com)

Asiago Premio Internazionale d'Arte Filatelica har funnits i över 50 år och är en av de mest respekterade tävlingarna inom filatelibranschen och belönar framstående frimärkskonstverk i fem kategorier. Utöver Åland utdelades priser till postverken i Tjeckien och Luxemburg som delade på huvudpriset, medan Brasilien, Kroatien och Italien mottog pris i kategorierna turism, miljö och kultur.

Beställ frimärket i webbshoppen på <https://alandstamps.com>, per post till Åland Post Frimärken, PB 1100, AX-22111 Mariehamn, Åland, Finland, per mejl: stamps@alandpost.com eller per telefon: +358 (0)18 636 639.

Döda frimärksländer - 20

Text och bilder: **Christer Brunström**

Ibland kan det vara svårt att ange indiska namn med för oss begripliga bokstäver vilket tydligt framgår av beskrivningen av ett av länderna denna gång.

Jammu-Kashmir

När Brittiska Indien delades år 1947 var oenigheten stor vad gällde Kashmir, ett stort område i nordvästra Indien. Liksom i det nybildade Pakistan har Kashmir en huvudsakligen muslimsk befolkning men trots detta tillföll stora delar av staten Indien. Allt sedan dess har det rått en konflikt mellan Pakistan och Indien om Kashmirs framtid. Det har med olika långa mellanrum blossat upp krigstillstånd på gränsen och en lösning på Kashmirfrågan tycks vara mycket svår att uppnå.

Även om Jammu-Kashmir har en mycket lång historia tillkom denna statsbildning, som det här är tal om, först år 1840.

Jammu-Kashmir var en av de riktigt stora feodalstaterna i Indien. Maharajan hade tilldelats en salut på hela 21 kanonskott av den brittiska administrationen.

Jammu-Kashmir hade frimärksutgivning från 1866 till 1894. En del frimärken gavs ut för antingen Jammu eller Kashmir och en del kunde användas i de två landsdelarna. De första frimärkena trycktes för hand med vattenfärger och märkena har uteslutande text med lokala alfabet. De trycktes på olika papperskvalitéer och de förekommer i många olika färgnyanser. Här behöver man inte bekymra sig om märkena är postfriska eller ej; alla Jammu-Kashmirs frimärken gavs ut utan gummering.

Många seriösa filatelister har intresserat sig för just Jammu-Kashmir. Uppenbarligen har de uppskattat den utmaning som områdets frimärken erbjuder. I stort sett alla tidiga utgåvor har höga katalogvärden men utgåvorna från 1883-1894 är i allmänhet prismässigt överkomliga. Det finns nytryck av många av de tidiga utgåvorna vilket ytterligare ökar på utmaningarna

för den som önskar bygga upp en samling Jammu-Kashmir.

Jasdan

Feodalstaten Jasdan omfattade på sin tid 62 byar som 1931 hade en total befolkning på 34 000. Rent geogra-

fiskt hittar vi staten på Kathiawarhalvön nordväst om storstaten Mumbai och idag ingår området i delstaten Gujarat. Sedan staten grundades på 1600-talet har den omväxlande varit självständig eller styrts av grannstaterna. Härskaren under frimärkstiden hette Darbar Ala Khachar.

Jasdan började använda sina egna frimärken först 1942. De visar alla ett ansikte som skall föreställa solen. I många förenklade kataloger anges att Jasdan endast gav ut ett frimärke men det är inte helt korrekt eftersom det fram till 1947 kom sex olika upplagor där tandningen är det som huvudsakligen skiljer dem åt. De fyra första tryckningarna gavs ut i häften som innehöll små ark om fyra märken och de var delvis otandade. De två sista utgåvorna kom också som häften men med häftesblad som omfattade åtta märken som dessutom var firsidigt tandade.

De tre första utgåvorna är mycket ovanliga liksom äkta stämplade frimärken. Även på brev är de riktigt sällsynta.

År 1948 anslöts Jasdan till United

State of Kathiawar och användandet av egna frimärken upphörde.

Jhalawar

Jhalawar tillhör de mera märkliga feodalstaterna i Indien. Statsbildningen har anor från cirka 1700 och den har hela tiden haft en stark relation till grannstaten Kotah. Idag hittar vi den forna staten i Rajasthan i nordvästra Indien. Statens namn hänger samman med Jhalaklanen som på olika sätt styrde området i hundratals år.

Jhalawars geografiska omfattning har varierat stort under historiens gång. År 1931 hade Jhalawar en befolkning på 108 000.

Staten var ett frimärksland från 1886 till slutet av oktober 1900. Maharaj Rana Zalim Singh styrde Jhalawar från 1875 till 1896 då han avsattes eftersom britterna ansåg honom helt inkompetent för sin befattning. År 1899 överfördes stora delar av statens territorium till Kotah.

Det räcker med ett albumblad för Jhalawar eftersom staten bara gav ut två frimärken. Valören 1 paisa kom 1886 och sedan tillkom $\frac{1}{2}$ anna år 1890. Märkena gavs ut som otandade horisontella remsor med 12 märken utan gummering. Motivet är gudinnan Apsara (Rhembra), en dansande figur i hinduisk mytologi. Jhalawars frimärken tillhör de svåridentifierbara skara eftersom de endast har text på lokala skriftspråk. Jag har alltid undrat hur man korrekt uttalar kombinationen JH i statens namn.

Jhind

Den indiska feodalstaten Jhind hittar vi i Punjab i nordvästra Indien. Det lokala postverket började använda frimärken år 1874 och de är långt ifrån lätta att identifiera eftersom de i stort sett endast har text på det lokala språket. Undantaget är bokstaven R i den övre delen av den hjärtformade mittbilden. Bokstaven syftar på maharaja

Raghubir Singh som styrde sin stat från 1866 till 1887.

Totalt blev det ett 20-tal frimärken under perioden 1874 – 1885 av vilka flertalet än idag tillhör de överkomliga skara.

År 1885 slöt ledningen för staten ett avtal med Brittiska Indiens postverk vilket medförde att man från 1885 och fram till slutet av mars 1950 använde indiska frimärken som övertrycktes med statens namn. Det är i samband med detta som stavningen av statens namn ändras tre gånger. Man inleder år 1885 med JHIND STATE för att sedan testa JEEND STATE år 1886. Man återgår därefter till den ursprungliga varianten men 1914 fastnar man för JIND STATE och den stavningen används sedan ända tills frimärksutgivningen upphör.

Totalt gav Jhind ut 136 frimärken och 74 tjänstefrimärken mellan 1885 och 1945. Det stora flertalet är prisbilliga även om det finns ett antal högvalörer med höga katalogvärden.

Joniska öarna

Korfu är den största av de Joniska öarna utanför Greklands västkust. Under historiens gång är det många nationer som velat lägga under sig dessa öar. År 1815 tog britterna över och bildade något som fick det pampiga namnet Joniska öarnas förenta stater. Det brittiska styret var inte

direkt uppskattat; befolkningen gjorde ständiga uppror. Det hela slutade med att britterna år 1864 återlämnade ögruppen till Grekland.

Den 15 juni 1859 kom tre frimärken med Drottning Victoria som motiv vilket måste ha retat upp den patriotiska lokalbefolkningen. Framärkena saknar valörbeteckning; det var färgen som angav valören: orange (½ penny), blå (1 penny) och karminröd (2 pence). Framärkena är mycket ovanliga stämpelade och rariteter på brev. Tyvärr förekommer de ofta med falska stämpel.

Märket i orange färg är betydligt ovanligare än de två andra valörerna. Detta lär bero på att en frimärkshandlare på Sicilian Avenue i London hade köpt upp stora delar av restupplagan och sedan tapetserat några pelare utanför sin affärslokal med just detta märke.

I april 1941 besatte italienska trupper de Joniska öarna och samtida italienska frimärken med övertrycket

SOLE JONIE kom till användning. Senare under världskriget besattes öarna även av tyska trupper och även detta fick som resultat ytterligare frimärken.

Katanga

Katanga i de södra delarna av Demokratiska Republiken Kongo är extremt rikt på olika värdefulla mineraler. Detta var något som ett antal större gruvföretag ville komma åt i samband med att Belgiska Kongo blev självständigt år 1960. Under ledning av president Moïse Tschombé förklarade sig Katanga självständigt i juli 1960 men den nya regimen i Elisabethville (senare omdöpt till Lubumbashi) blev aldrig erkänd av något annat land.

FN inledde en omfattande operation i Katanga i vilken även svenska soldater deltog. Äventyret Katanga upphörde i stort sett helt i september 1961 även om det skulle dröja ända till september 1963 innan de sista separatistsoldaterna gav upp.

Katanga inledde sin frimärksbana med att övertrycka frimärken från Belgiska Kongo med det nya landsnamnet Katanga. En av de första frimärksserierna från det självständiga Kongo behandlades på samma sätt.

Under 1961 kom ett antal utgåvor med lokala motiv från Katanga. På tre frimärken med tillägg för välgörenhet hittar vi ett porträtt av presidenten.

Totalt hann Katanga med 81 olika frimärken och sju lösenmärken. Detta är ett land som kan samlas komplett. Även om Katanga inte var medlem i UPU tycks statens frimärken ha accepterats på internationell post. Bruksförsändelser från Katanga finns men de är numera inte speciellt vanliga.

Kathiri

Det brittiska protektoratet Aden på den Arabiska halvön bestod av ett lapptäcke av mer eller mindre självstyrande sultanat och shejkdömen. Ungefär mitt i området och i Hadhramautdalen hittar vi staden Seiyun som var huvudstaden för Kathiriklanen som styrte över området sedan 1395. Under seklernas gång har sultanatets territorium varierat i omfattning. När staten fick sina egna frimärken år 1942 bestod den huvudsakligen av städerna Seiyun och Tarim. Många invånare i Hadhramaut hade utvandrat till Nederländska Indien och det var pengar därifrån som i stor utsträckning finansierade sultanatet.

Seiyun påstås ha fått sitt namn efter ett värds- hus som drevs av en kvinna med just detta namn. Annars är staden mest känd för sultanens magnifika palats som idag delvis är museum. Grannstaden Tarim är ett religiöst centrum inom islam. Här finns fler än 300 moskéer och här finns värld-

dens största koncentration av ättlingar till profeten Muhammed.

Det fanns postkontor i Seiyun och Tarim och där introducerades frimärken från Aden med start år 1937. År 1942 ersattes de med sultanatets egna frimärken som hade landsnamnet Kathiri State of Seiyun. Som motiv hade man valt olika byggnader i Seiyun och Tarim.

Sultan Al-Husayn ibn Ali störtades år 1967 och staten inlemmades i Sydarabien. Under 1966 – 1967 kom ett stort antal bildfrimärken som nog huvudsakligen var avsedda för världens motivsamlare. Numera ingår det forna sultanatet i Jemen.

Kenya-Uganda

Den europeiska koloniala expansionen i Afrika på 1800-talet ledde till många nya administrativa områden. Kustområdet i dagens Kenya hade

länge tillhört sultanen av Zanzibar. År 1887 tog britterna över territoriet om blev British East Africa. År 1901 slogs man samman British East Africa med Uganda och 1903 kom de första frimärkena med landsnamnet East Africa and Uganda Protectorates. År 1920 ändrades namnet till Kenya and Uganda. Här visas valören 4 shillings från 1925.

Nästa steg i utvecklingen innebar att Kenya och Uganda slogs samman med Tanganyika år 1933 vilket innebar att frimärkena hade tre olika landsnamn. År 1963 upphörde detta samarbete och Kenya, Uganda och Tanzania blev åter självständiga frimärksländer.

Nästa gång avslutas länderna med K som begynnelsebokstav. ●

Småbåtspost

Text och bild: Henrik Sundén

Foto: Antonio López, Pixabay

Post som transporterats i små båtar, dvs kanoter, roddbåtar och pråmar är ämnet för denna artikel om ovanliga postbefordringsätt.

Kanotpost

Den mest kända kanotposten är nog Tin Can Mail på ön Niuafo'ou som hör till Tonga. Posten inneslöt troligen alltid i en plåtpurk (se artikeln om flytande post) även efter olyckan med hajar-greppet 1931, när posten började transporteras med kanot i stället för med simmare. Stränderna var branta och det fanns ingen bra sjösättning-plats för kanoter.

Det visade brevet från 1934 är kanottransporterat. Det är försett med endast en stämpel om detta faktum. Något år senare stämplade postmästaren, Quensell, breven, så att de närmast täcktes på både fram- och baksidan med uppgift om Tin Can Mail och kanotpost.

Kanottransporterad Tin Can Mail 1934.

Kanottransporter fanns även på andra platser i Stilla havet, på Grönland och Madagaskar, på floder i Afrika och troligen även i Karibien.

Att risken var stor för att blöta ner breven vid kanottransport på havet visar brevet med bifogad förklaring från postmästaren på Gilbert & Ellice Islands.

Vattenskadat kanotpostbrev från Gilbert & Ellice Islands 1966.

Grönland F 79
Kajakpost 1971.

Frimärke med kanot
med postsäckar,
Madagaskar.

Roddbåtspost

Lantbrevbärare Martin Niva på linjen Karesuando – Kummavuopio hade landsväg på den finska sidan av Könkämäälven. Numera finns åtminstone en hängbro (vid Naimakka), men han använde roddbåt sommartid för att komma över älven.

Lantbrevbärare Martin Niva med roddbåt vid stranden. Frimärke Sverige F 783 1974.

De största roddpostlinjerna i världen är de som gått mellan Sverige och Finland över Södra Kvarken (Grisslehamn – Eckerö) och Norra Kvarken (Holmön – Björkö). I boken "Posten måste fram", utgiven av Roslagens Sjöfartsminnesförening och Eckerö Hembygdsförening 2024, skildras posttransporterna över Ålands hav. Förbindelsen hölls i gång hela året, vilket vintertid innebar båtar försedda med medar och förskoning (plåtförstärkning). Isen var oftast uppbruten och med kraftiga vallar.

Det svenska frimärket från 1979 visar en sådan isförstärkt roddbåt med segel och medar på leden Grisslehamn – Eckerö. Det åländska frimärket visar lastning av postkaggar på postbryggan i Eckerö med det pampiga Post- och tullhuset i bakgrunden.

Postrodd över Ålands hav. Sverige vintermotiv, postrotebåt dras över isen (F 1075, 1979).

Åland sommarmotiv, postkaggar lastas i Eckerö (F 26, 1988).

Kommunikationerna mellan riksdelarna Sverige och Finland gick från den första tiden på 1200-talet över havet, och över Ålands hav var den kortaste sträckan. 1444 fick bönderna på Vaddö och Eckerö som kompensation för skyldigheten att föra post och passagerare fribrev avseende andra skyldigheter av kalmарunionskungen Kristofer. 1527 bekräftades detta av Gustaf Vasa. 1638 beslutade drottning Kristina att inrätta Påstvägen mellan Stockholm och Åbo (som då var huvudort för den finska riksdelen), enligt den plan som utarbetats av Axel Oxenstierna. Ganska snart skulle posten gå två gånger per vecka i vardera riktningen. Varje båt sköttes och roddes av en rote på fyra man. Rutten Grisslehamn – Eckerö var 44 km och tog, beroende på väder och vind, 4 – 10 timmar under sommarförhållanden.

I november 1870 gjorde ångfartyget Postiljonen den första turen över Ålands hav. Den kunde inte gå i is, så vintertid skötte postbönderna transporten. Den sista resan med postrotebåt gjordes vintern 1895. Böndernas skyldighet att ansvara för posttrafiken upphörde formellt först på svenska sidan och den 31 december 1910 på Åland. Därefter skedde all trafik med postångare.

Postroddbrev Grisslehamn – Eckerö
3 maj 1834, sänt till Jacobstad, Finland.

Vintertid var överfarterna över Södra kvarken mycket farliga. Omkring 250 postroddare omkom under 1600- till 1800-talen.

Med start den 15 juni 1974 har i stort sett årliga postrodder mellan Grisslehamn och Eckerö skett i tävlingsform med start vartannat år i respektive hamn. På grund av covidpandemin inställdes rodden 2020. År 2021 modifierades rodden, så att

rotarna startade från båda sidor och möttes ute på havet och bytte postsäckar där och rodde tillbaka hem.

Roddpostbrev från Dalkarby i Jomala socken, Åland stämplat i Grisslehamn 27 mars 1845 till Dalkarlså, Umeå. Innehållet rör fraktpriser för 3-tums bräder till Malmö, Danmark och Tyskland.

Postroddsvykort Grisslehamn - Eckerö 13 juni 1891.

De tidigaste kända källorna om vintertrafik över Norra Kvarken är från slutet av 1500-talet. 1592 beviljade landshövdingen för Österbottens och Västerbottens län, Per Bagge, skattefrihet för forslandet av Kungl. Majestäts folk sommar, höst, vinter och vår för björkö- och holmöborna. För björköborna upphörde denna bestämmelse då Bagge dog 1599. Först 1617 kom Gustaf II Adolfs beslut att bevilja björköborna skattefrihet och frihet från krigstjänst som kompensation för transportplikten.

Avståndet Holmön – Björkö är cirka 60 km och tog 8 – 9 timmar att ro med öppna skötbåtar med två årpar och två segel. Eftersom de inte hade köl, kunde de inte kryssa, utan måste ros i motvind. Om isförhållandena i Södra Kvarken inte tillät överfart där, var alternativen landtransport över Torneå eller, om isen i Norra Kvarken var bra, Holmö-Björköleden. Den senare var 900 km kortare än landvägen för post som skulle från Stockholm till Åbo.

Den svenska riksdagen beslutade 1860, att bönderna skulle befrias från skyldigheten att föra post över Norra Kvarken. Jag har inte hittat något brev som gått över Norra Kvarken före 1861.

Moderna postrodder över Norra Kvarken har gjorts sedan 1982, men somliga år har vädret gjort att rodden ställts in, t ex 2023 och 2024. Denna rodd är inte en tävling. För några år sedan inträffade en påkörning av en postroddbåt utanför Björkö. Postsäcken sjönk. Postnord har därefter inte sänt med någon post på denna postroddsrukt.

Postroddskort Björkö - Holmön 1985.

Postroddbåten Dufvan.

Postrodd har även skett mellan Böda på Öland och Klintehamn på Gotland.

Den stora skinnbåten umiak, även kallad kvinnobåten, då den oftast roddes av flera kvinnor, har använts för postbefordran på Grönland. På Färöarna, där några orter har dåliga hamnar, har roddbåt använts för att föra i land post.

Grönland F 82
Postbåt 1972.

Posten förs i land i Vágur,
Färöarna F 467, 2003.

Pråmdragarbrev

Danmarks längsta älv Gudenåen (149 km) användes för pråmtrafik redan på 1400-talet. Pråmarna drogs från Randers 10 km innanför Randers Fjord (som är en vik i Kattegatt) uppströms av tre starka karlar längs myrlänta stränder till Bjerringbro eller Tange færgegaard, men där ovanför var det alltför strömt. 1810 ville en skogsägare i Silkeborg kunna sända trävirke till Randers och fick ett lån från regeringen för rensning och fördjupning av ån upp till Silkeborg. Stränderna var där bättre, så att hästar användes ovanför Tange. Vid färd nedströms flöt pråmen med strömmen. 1844 anlades ett pappersbruk i Silkeborg. Pråmtrafiken var som störst på 1840-talet med mycket tegel

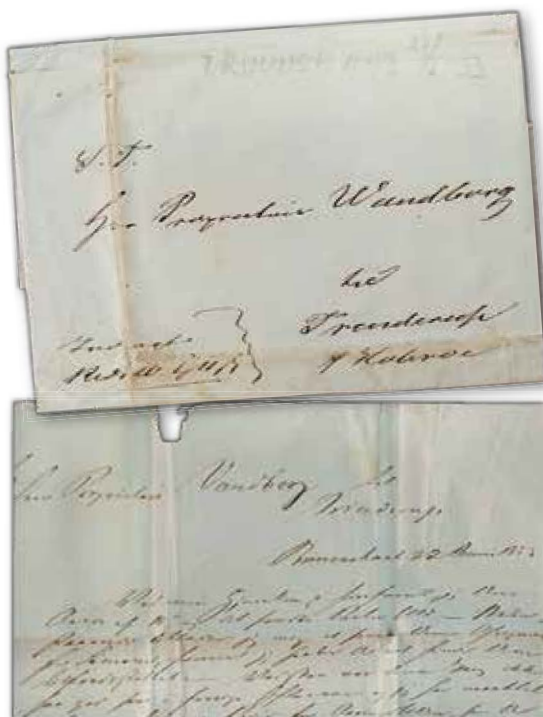
Pråmbrev från Marsvinslund till Randers
17 - 19 september 1844. Landsvägstransport troligen till Tange, 11 km, därefter med pråm till Randers, ca 30 km. Pråmen flöt med strömmen nedströms. Innehållet nämner gods som ska till Lille Mölle med pråm. Lille Mölle går inte att hitta på någon karta.

som fraktades uppströms och trä nedströms. När vägar och järnvägar byggdes ut, minskade pråmtrafiken och den sista pråmen drogs 1920.

Pramme på Gudenåen, Hans Smidth.
Bild JG3CJG från Alamy.com. Public domain.

Gudenåens största biflod, Nørreå, 50 km lång, flyter in i Gudenåen strax innan Randers. Nørreå har också haft pråmtrafik. Det visade brevet från Bruunshaab anges av säljaren vara ett pråmdragarbrev. ●

Pråmdragarbrev från Bruunshaab till Trinderup
22 juni 1853. Pråmsträckan Bruunshaab - Randers är 36 km och landsvägen Randers - Trinderup 26 km. Bruunshaab hade en textilfabrik. En herrgårdsbyggnad uppfördes i Trinderup 1861.

Frimärkt af afsändaren

Text och bild: **Per Gustafson**

I nummer 5/2024 av *Filatelisten* berättar Mats Ingers om ett trevligt rekbrev från år 1885 med noteringen "Frim af afs", och undrar om någon posthistoriker vet mer. Här kommer lite kompletterande information.

När Mats brev sändes gällde 1881 års poststadga, som bland annat beskriver hur man skulle sätta på frimärkena när man skickade brev. I poststadgans § 37 fanns ett par speciella regler för rekommenderade och assurerade brev, en sträng och en mindre sträng.

Den stränga regeln innebar att om frimärkena stack utanför kuvertets kant, eller var vikta runt kanten, fick brevet inte tas emot till postbefordran. Anledningen var förstås risken att någon obehörig skulle skära upp brevet i kanten, stjäla innehållet, och sedan dölja snittet med frimärkena.

Den mindre stränga regeln var att frimärkena på rekommenderade och assurerade brev "bör" placeras med minst en halv frimärksbredds avstånd från varandra. Anledningen var rimligt-

vis densamma, att det fanns risk att tättsittande frimärken skulle kunna dölja ett snitt i kuvertet. Men i detta fall var det ändå tillåtet att skicka iväg brevet, om avsändaren inte hade möjlighet att korrigera frankeringen före postens avgång. I så fall skulle postpersonalen "göra anteckning derom, att brefvet blifvit genom afsändarens försorg frimärkt", både på kuvertet och på avsändarens inlämningskvitto. Mats Ingers rekbrev är frankerat med ett trestrip av 10 öre Oscar II, så anteckningen "Frim af afs" beror på att avsändaren inte har särat på märkena.

Det framstår som ganska långsökt att stjäla ur ett brev genom att ånga av några tättsittande frimärken, skära upp kuvertet under frimärkena, lirka ut innehållet genom hålet, och sedan klistra på frimärkena igen. Men Postverket tog uppen-

Rekommenderat brev från Falun till Borås 1902, med postal stämpel "Frimärkt af afsändaren" eftersom frimärkena satt för tätt.

barligen risken på allvar. I poststadgan fanns en bestämmelse att mottagaren av ett brev där frimärkena satt för tätt måste kontrollera att brevet innehåll "befinnes i behörigt skick" redan på postkontoret, i samband med att brevet kvitterades ut. Och om något hade försvunnit ur brevet så ville Postverket inte ersätta förlusten utan korrespondenterna hänvisades till domstol om de ville ha ersättning!

Det var inte helt ovanligt att avsändare slarvade med frankeringen. Rekbrev med anteckningar om att de är frimärkta av avsändaren dyker upp ibland, assurerade brev mer sällan. Vissa postkontor hade rentav stämplor med texten "Frimärkt af afsändaren". Med lite tur kan man också

hitta inlämningskvitton för rekommenderade eller assurerade brev med sådana anteckningar.

Noteringar om att försändelser frimärkts av avsändaren kan också förekomma i andra sammanhang. I min samling har jag ett adresskort för ett halvkilos paket från Sverige till Danmark år 1909. Portot borde ha varit 30 öre, men adresskortet är frankerat med 60 öre – ett porto som gällde för paket mellan ½ och 1 kg. Här har en posttjänsteman, bredvid frankeringen, noterat "Frimärkt af afs." Syftet var rimligtvis att markera att det inte var postpersonalens fel att adresskortet blivit överfrankerat. Men denna användning av uttrycket "Frimärkt af afs." är, såvitt jag vet, inte reglerad i någon poststadga. ●

Inlämningskvitto för assurerat brev från Tyringe till Kivik 1892 med anteckning "Frim. af afs." i nederkant.

Paketadresskort från Braås till Köpenhamn 1909 med anteckning "Frimärkt af afs." bredvid frimärkena eftersom avsändaren frankerat med för högt porto.

Rumänsk järnvägspost

Text och bild: **Christer Brunström**

Under ett besök i den rumänska hamnstaden Constanta i juli 2009 klättrade jag hela vägen upp till toppen av den minaret som finns i anslutning till stadens moské. Därifrån har man en fantastisk utsikt över denna metropol vid Svarta havet. Om man tittade norrut kunde man urskilja de höga hotellen i semesterparadiset Mamaia. Betydligt närmare låg Constantas hamn med alla sina olika kajer och järnvägsspår.

På 1860-talet var det politiska läget i Rumänien aningen komplicerat. Landet lydde fortfarande under det Osmanska väldet. Det var först 1880 som Rumänien erkändes som en suverän stat av de viktigaste europeiska länderna.

Under andra halvan av 1800-talet byggdes mängder av järnvägar över hela Europa. I delar av östra Europa var det fortfarande den mäktiga Donaufloten som var den viktigaste kommunikationsleden. Det österrikiska Donau Dampfschiff Gesellschaft (vanligtvis förkortat D.D.S.G.) var det absolut ledande rederiet på floden. Företaget hade ett stort antal agenturer längs floden och av dessa fanns 19 på rumänskt territorium.

Förutom passagerare och fraktgodis av olika slag transporterade D.D.S.G. även post. Österrike hade ett antal postkontor i städer längs den rumänska delen av Donau. De mest kända är Galatz, Braila, Tulcea och Sulina. I den här artikeln skall vi dock mest intressera oss för postkontoret i Czernavoda. Samtliga dessa orter ligger längs flodens sista del eller i det stora Donaudeltat.

I Galatz överfördes posten från centrala Europa från flodångarna till ångfartyg som sedan transporterade försändelserna via Constanta till Konstantinopel eller ännu längre bort.

Donau flyter längs gränsen mellan Rumänien och Bulgarien innan floden gör en kraftig sväng norrut ända upp till den ukrainska gränsen där den åter ändrar riktning för att sedan mynna ut i Donaudeltat och Svarta havet.

Staden Czernavoda (dagens Cernavodă) ligger vid Donaufloten rakt väster om Constanta. Avståndet mellan de två städerna är lite mer än 70 kilometer.

Jag passerade staden ett par gånger under mina resor mellan Bukarest och staden Tulcea i Donaudeltat.

Redan på 1850-talet insåg man att en järnvägslinje mellan Kustendje (dagens Constanta) och Czernavoda skulle snabba upp förbindelserna mellan Centraleuropa och Medelhavsområdet. Man kunde därmed spara en hel dag. Danube & Black Sea Railway (D.B.S.R.) öppnades för trafik år 1860.

Under de första åren transporterades huvudsakligen passagerare och gods. År 1867 gav järnvägsföretaget ut ett frimärke med valören 20 para. Detta var avgiften för ett brev som skickades med tåg mellan de två städerna. Märket framställdes i litografiskt tryck i svart färg på gulaktigt grönt papper av M. Kaiser i Wien. Det är inte världens mest lyckade design men avsikten var att avbilda hamnen och järnvägen i Kustendje. Uptill visas en stjärna och en halvmåne, båda symboler för det Osmanska väldet.

Det är okänt exakt hur detta frimärke producerades men det levererades förmodligen i utstansat skick. Hur tryckarket såg ut är inte heller känt.

Frimärket användes antingen på lokala brev mellan Kustendje och Czernavoda eller till andra platser och då oftast i kombination med frimär-

ken från Österrikiska Levanten. Samtliga stämp-
lade frimärken har makulerats med någon av de
tre stämpel som kom till användning i Kustendje.
På brev är dessa frimärken stora rariteter eftersom
endast ytterst få har bevarats till våra dagar.

Hur är det då med själva frimärket?

Man hittar ofta frimärket från D.B.S.R. i gamla
samlingar men de är mycket sällan äkta. Det finns
tre olika nytryck som är "tandade" på exakt sam-
ma sätt som originalen. Man känner också till
fem olika förfalskningar som varierar från myck-
et primitiva till märken som är tämligen lika det
utgivna frimärket. Nytrycken och förfalskningarna
existerar tryckta på papper i olika färger.

Jag har ett 50-tal märken i min samling.
Endast två exemplar uppvisar de karakteristiska
som tyder på att de skulle kunna vara äkta (men
de kan ju trots detta ändå vara nytryck). Alla
andra är förfalskningar eller nytryck och de har
framställts på grönt, blått, rödaktigt, gult eller
orange papper.

Ostämplat märke
från Danube
& Black Sea
Railway.

Frimärke med
otydlig stämpel
men förmod-
ligen LLOYD
AGENZIE
KUSTENDJE.

Foto: Albrecht Fietz, Pixabay

Det var först när jag stod högt där uppe i minaretten som jag insåg att Kustendje och Constanta måste vara samma stad.

År 1962 revs den gamla järnvägsstationen i Constanta och under den hittades ett antal välbevarade mosaiker från den romerska tiden. De visas i ett speciellt museum som ligger bakom det historiska museet vid Ovidiustorget (den romerske poeten Ovidius sändes i exil till Constanta där han avled år 17 eller möjligen år 18 e Kr).

Med lite fantasi kan vi nu mer än 150 år senare föreställa oss hur mängder av resenärer och tunga postsäckar fyllde plattformen på stationen i Kustendje i väntan på att tåget skulle tuffa in. Det skulle sedan ta dem de sju milen till Czernavoda och den där väntande ångbåten för vidare transport längs Donau.

Någon kall och regnig vinterdag skall jag nog försöka mig på att klassificera mina frimärken från D.B.S.R. En mängd information om järnvägsföretaget och dess frimärke finns med i bokverket *The Private Ship Letter Stamps of the World – Part 2* av Sigurd Ringström och H E Tester. Deras bok handlar om privat ångbåtspost men de valde att ta med frimärket från D.B.S.R. eftersom järnvägslinjen var en integrerad del i ångbåtstrafiken på Svarta havet och i Donau. I boken beskriver Ringström och Tester utförligt både nytryck och förfalskningar. ●

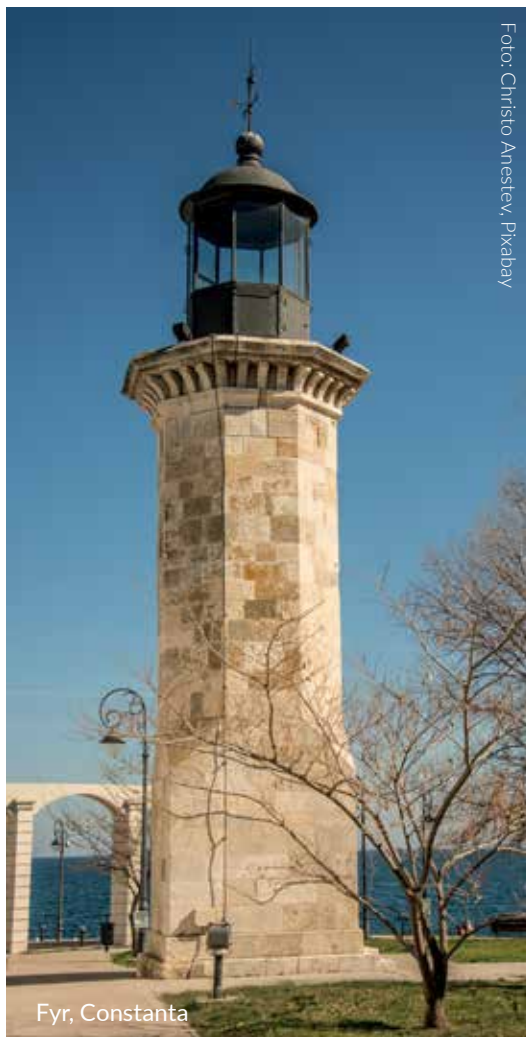

Foto: Christio Anestey, Pixabay

Fyr, Constanta

Bältespännarna – med sikte utanför boxen

Det finns så mycket annat mycket intressant och samlarvärt än bara de frimärken som listas i våra vanliga kataloger. Samlarföreningen Bältespännarna (SfB) grundades år 1966 för att utforska områden som privat lokalpost, stämpelmärken av olika slag, brevmärken och mycket annat. De olika områdena är oftast en kombination av filateli och posthistoria.

Föreningen fick sitt namn efter Bältespännaren, den staty vid Avenyn i Göteborg som är ett verk av Johan Petter Molin. När Göteborgs Privata Lokalpost gav ut sina första frimärken år 1888 valde man Molins staty som motiv på de triangulära frimärkena. På engelska används ofta beteckningen Cinderellas för att beskriva våra olika samlingsområden.

Medlemstidningen heter Bältespännaren och den kommer med två 24-sidiga nummer per år. Det finns ett alldeles utmärkt index över innehållet i samtliga årgångar från 1966 till 2020. För den som önskar ytterligare information om Bältespännarnas olika områden har föreningen gett ut en 32-sidig skrift – *En vandring i bältespännarfilatelin värld*. Den kostar 50:- portofritt. Betalning till PlusGiro 4 53 97-7. Medlemsavgiften är blygsamma 120:- per år. Vår kassör Arnold Boström lämnar mer information (arnold.bostrom@gmail.com).

Caldey Island 2024

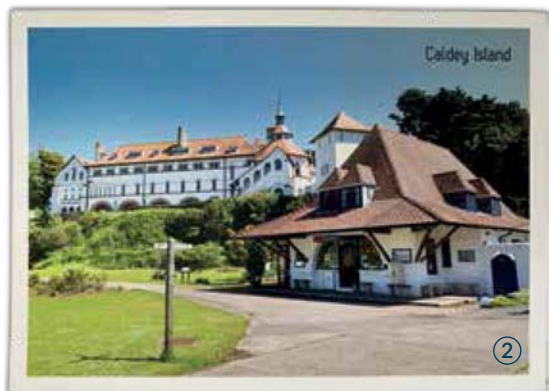
Text och bild:
Tord Oskarsson

Sommaren 2017 var jag i Brighton och passade på att besöka en frimärkshandlare där. Ett av mina inköp var en liten samling brittisk ö-post med namn som Carn Iar, Easdale, Herm, Jethou, Lundy, Pabay, St. Martin, Stroma – och Caldey Island (se bild 1). Det är inte så lätt alla gånger att skapa sig en uppfattning om ifall frimärken som dessa är rena påhitt eller har någon slags täckning. Men när jag semestrade i södra Wales denna sommar hade jag chansen att besöka Caldey Island och med egna ögon se hur det stod till.

Caldey har i alla tider varit en privat ö och sedan 1900-talets början ägs den av en munkorden med kloster på ön. Dessa munkar försörjer sig numera huvudsakligen på turism. Man tillverkar också choklad för lokal försäljning på ön (jag kunde inte motstå ett besök på fabriken!) medan parfymtillverkningen avslutades för två år sedan.

Besök på ön är strikt reglerad och alla delar är inte öppna för allmänheten. Man får endast göra den 20 minuter långa resan dit på de officiella utflyktsbåtar som skeppar turister fram och tillbaka mellan 10 am och 5 pm, måndag till lördag under sommarhalvåret – om vädret tillåter. Jag besökte ön på en solig och lugn onsdag i juli innan skolloven börjat och uppskattar att ön besöktes av ett par hundra turister eller fler denna dag.

Caldey Island är en lugn oas för människor (och för den undanträngda ekorren "Red Squirrel") med fin strand, vackra promenadvägar, fyrtårn, gammal klosterruin, "tea rooms" och souvenirbutik. Den är väl värd ett besök (båtarna utgår från Tenby på fastlandet), men nog om detta, hur var det nu med post och frimärken?

Jo, mitt i "byn" fanns ett bemannat postkontor/museum (se bild 2) och där köpte jag några vykort som jag skickade, varav ett till mig själv, förstås. Frankeringen var densamma som på fastlandet (2.50 pund) men det fanns också fyra Caldey Island märken för 20p styck att välja mellan, tre självhäftande och ett med traditionell gummering. Jag informerades om att dessa enbart var souvenirmärken som inte krävdes för frankering och att de skulle anbringas i nedre vänstra hörnet. Vykorten handstämplades sedan av munkarna innan de lämnades till Royal Mail (se bild 3).

Hur länge de haft egna frimärken, hur många motiv det finns eller om de någonsin varit annat än souvenirer vet jag inte, men detta var en lägesrapport 2024!

År 1808 skulle även lantvärnsmännen få sända fribrev

- men det framgår inte av de allmänna cirkulären

För några år sedan förvärvade jag ett fribrev adresserat till Kongl. Post Contoiret i Öregrund, utan stämpel och med en svårtolkad kartering (2) som är det enda spåret efter postbehandling. Under tiden år 1800 - 1810 var inga ortsstämplor i bruk, inte ens på Kungliga Postkontoret i huvudstaden.

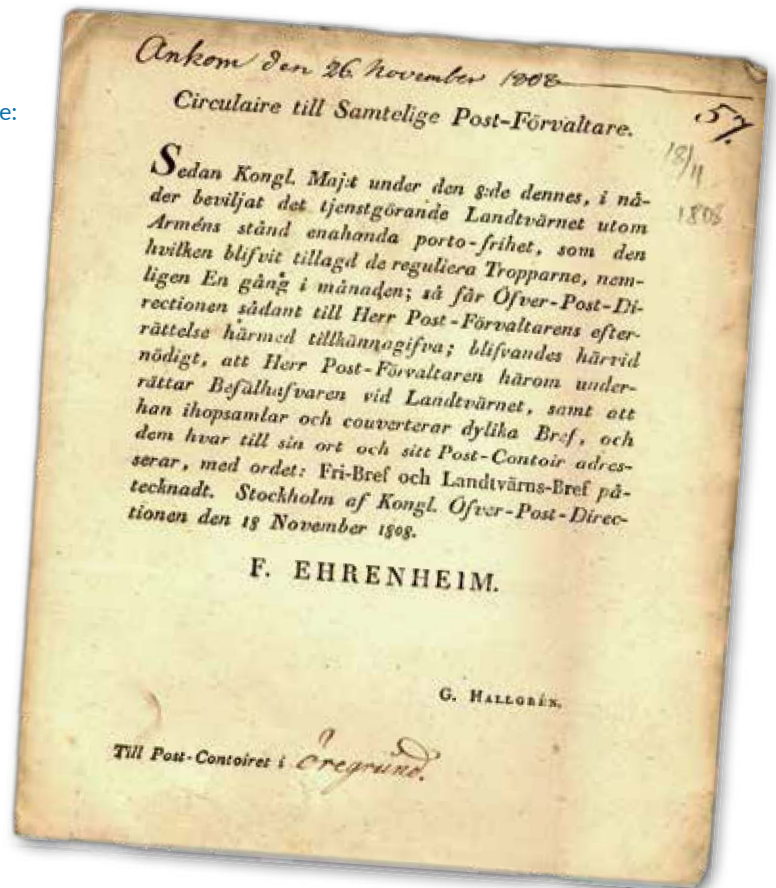
Brevets utsida antyder inget om dess spektakulära innehåll.

Brevet består av ett ark med intressant innehåll: "Cirkulaire till samtliga Post-Förvaltare", daterat Kongl. Öfver-Post-Direktionen den 18 november 1808. Arket är vikt och förseglat med GEN:POST EXPEDITIONS SIGILL. Fastän cirkuläret riktar sig till samtliga Post-Förvaltare, är det invändigt ställt direkt till Post-Contoiret i Öregrund. Frågan är om detta cirkulär verkligen sändes till samtliga då 110 postkontor, eller om det sändes mera selektivt främst till orter där lantvärnssoldater var eller skulle bli förlagda? Den inre adresseringen till Öregrund gör mig övertygad om det senare. Brevet har en notering: Ankom den 26 november

1808, vilket är åtta dagar efter cirkulärets tryckdatum. Det kan synas lång tid. Men vid denna tid gick kärpposten från Stockholm till Uppsala bara två dagar i veckan. Från Uppsala gick posten till Östhammar och Öregrund bara en gång i veckan. Så postmästaren i Öregrund hörde nog trots allt till de första som fick detta cirkulär.

Till följd av det ryska anfallet på Sverige den 14 mars 1808 beordrade Gustav IV Adolf statssekreteraren C Lagerbring att utarbeta en Lantvärnsförordning. Med stöd av den förordningen inkallades 28 000 män i åldern 18 till 25 år, för att förstärka de reguljära trupperna och överta en del

Cirkuläret direkt riktat till postmästaren i Öregrund, ankom den 26 November 1808 med följande lydelse: Circulaire till Samtelige Post-Förvaltare. Sedan Kongl. Maj:t under den 8:de dennes, i nåder beviljat det tjänstgörande Landtvärnet utom Arméns stånd enahanda porto-frihet, som den hvilken blifvit tillagd de reguliera Tropparne, nemligen En gång i månaden; så finner Öfver-Post-Directionen sådant till Herr Post-Förvaltaren efter rättelse härmed tillkännagifva; blifvandes härvid nödigt, att Herr Post-Förvaltaren härom under rättar Befälhafvaren vid Landtvärnet, samt att han ihopsamlar och couverterar dylika Bref, och dem hvar till sin ort och sitt Post-Contoir adresserar, med ordet Fri-Bref och Landtvärns-Bref påtecknat. Stockholm af Kongl. Öfver-Post-Directionen den 18 November 1808. F. Ehrenheim. / G. Hallgren.

bevakningsuppgifter. Sedan ryska trupper landstigit på Åland, samlade man 600 man ur Uplands Landtvärn vid Grisslehamn för att bevaka fastlandet. Den 8 november beslutade Kongl. Maj:t att lantvärnsmännen skulle beviljas portofrihet för ett brev i månaden. Brevet skulle märkas med både Fri-Bref och Landtvärns-Bref. Detta skulle, i likhet med andra fribrev, skrivas i nedre vänstra hörnet på omslaget. Brev med denna påteckning efterlyses. Kanske någon militärpostsamlare kan visa upp en bild, så att vi vet om sådana försändelser existerar? Ingen av mina bekanta militärposthistoriker kände till den fribrevsrätten innan detta brev dök upp.

Den här föreskrivna "frankonoteringen" har likheter med de noteringar på brev till Allmänna Barnhemmet med flera institutioner och fjärdingsmäns brev till överordnade m fl som jag har skrivit om i Filatelisten under senare tid. Ett liknade tillägg till Fribrev är Cab/Cabinet = "Fr.br Cab." "Cab" var ett tillägg som berättigade postmästaren i Hamburg m fl att förskotta det

fortsatta portot för Cabinetets/Utrikesdepartementets utrikes tjänstebrev. (Om det avser jag att skriva i en kommande artikel.) Man kan även jämföra med en sentida förordning om tjänstebrev. Fr o m den 1 juli 1929 skulle frankeringsbefriade tjänstebrev markeras med två beteckningar: ordet Tjänste, Tjänsteförsändelse eller en förkortning tex Frbr, samt en identifierbar avsändare. Men det är en senare historia.

Cirkuläret, fastän riktat till samtliga postförvaltare, publicerades inte i vanlig ordning. Texten nederst på cirkuläret visar att det bara skickades till utvalda postkontor, postkontor som kunde förväntas ta emot lantvärnsbrev till befordran och som sålunda skulle kontrollera att behörigheten till fribrev var styrkt. År 1800 fanns bara 110 postkontor. Bara utvalda skulle få cirkuläret. Hur många trycktes? Högst 50 exemplar? Hur många användes? Hur många kan finnas bevarade? Jag tror att jag denna gång har presenterat en äkta raritet. ●

Ohederlig postmästare i Östhammar

Text och bild: **Bo Eriksson**

För en tid sedan fick jag en tidningsnotis i min hand som är hämtad ur tidningen "Fäderneslandet" från 1876 och jag citerar:

"ÖSTHAMMAR i januari. RYMD POSTTJENSTEMAN. Om förrymde postexpeditören Holmdahl höres ej något. Så mycket vet man dock nu, att då han afvek han försåg sig med reskassa. Samtidigt med honom försvann nämligen ett å postexpeditionen inlemnadt assureradt bref innehållande nära 2,000 kr hvar förutom det förljudes att ett annat penningebref äfven försvunnit. Holmdahl fanns visserligen i k. befhdas allmänna kungörelser efterlyst, men det synes som vederbörande vidtagit denna åtgärd mera för syns skull, än för att få honom gripen, emedan icke det ringaste signalement å Holmdahl var utsatt. Han kom så undan; och för att håna vederbörande, fann han för godt att några dagar efter sin flykt från Köbenhavn till sig sjelf på Östhammar afsända ett bref, som, då det samma af hans hustru öppnades, endast befanns innehålla några af honom kort förut innehafda värdelösa handlingar."

Efter genomgång av den spännande tidningsnotisen plockade jag fram den matrikel jag har över postmästare som tjänstgjort över tid i Östhammar. Jag hade på känn att jag sett namnet tidigare och av någon anledning noterat det. När jag kommer till postmästare nummer 9 i ordningen läser jag Johan Mauritz Holmdahl född den 3 juni 1839 och avliden den 16 juni 1876 i Buenos Aires, Argentina. Fantasin skenar.

Holmdahl, kommen från en postmästartjänst i Karlskoga till Östhammar den 26 juni 1874 och får avsked under slutet av 1875 och drygt ett halvår senare avliden på andra sidan jordklotet. Man undrar över vilka ekonomiska felsatsningar

han gjort eller om han bara var en rastlös äventyrare som gjorde fel vägval i livet.

Holmdahl lämnade vid sin flykt från Östhammar hustrun Elisabeth Baumgren, som han gift sig med fem år tidigare, och två minderåriga barn som fick bära skammen inför stadens invånare, vilket måste ha varit en tung börda vid den här tiden. Postmästaren var ju en person av stor betydelse i samhället. Kanske blev de tvungna att lämna Östhammar. Jag har inte lyckats utröna detta.

En notering jag gör från Holmdahls tid som postmästare i Östhammar, relaterad till en djupdykning i min samling av stämplrar på lösa

frimärken och försändelser från Östhammar, är att jag inte har en enda avstämpling gjord av Holmdahl. En koll på Upplandsstämplor från Sven Lindskogs dokumentation ger vid hand att den senaste kända avstämplingen av Nst.10 typ 3 är daterad 74.07.05. Den senaste i min samling med 10:an är slagen 74.06.19, d v s en vecka före Holmdahls tillträde. Efter en koll med kollegan Anders Löthman i ärendet visar det sig att han har ett tjänstebrev stämplat med Nst.10 typ 3 74.10.16, vilket gör den makuleringen till den senaste kända och Holmdahl lär ha hållit i skaftstämpeln. På brevet sitter alltså ett 12-öres tjänste, ett märke som löses kontant mot kvitto och rekvisition från behörig myndighet och frankeringen görs av avsändaren. Någon gång vid årsskiftet 1874/75 kommer Nst.16 i bruk. Det tidigaste kända avtrycket från den stämpeln är 75.01.14 och i min samling finns inte ett enda

avtryck från 1875 trots att jag haft hygglig koll på Östhammarsstämplor under snart 30 år på allehanda auktioner. Löthman har ingen heller. Det skulle vara intressant att veta om någon av er som läser detta har en Östhammar Nst.16 slagen år 1875. Fifflade han med frankotecken under hela sin tjänstgöring som postmästare i Östhammar? Man undrar?

Hur som, den 3 december 1875 utnämndes Johan Gustaf Lindegren till postmästare i Östhammar med uppgiften att återställa det rubbade förtroendet för Postverket hos stadens invånare. Han kom närmast från det indragna postkontoret i Österby fyra mil bort, men det är en annan historia.

Not: 2 000 kronor motsvarar i dagens penningvärde 102 500.

Bo Eriksson bifogade ett par gamla tidningsklipp som visar en hembygdsamlares utmaningar. Här är det dokumentation om bygdens posthistoria som kan få samlaren att drömma sig bort i tiden, försöka känna och uppleva vad plikten krävde. Utmaningen att hitta matchande försändelser kan bli lång. Men rätt vad det är kan drömmen gå i uppfyllelse – då får kunskapen sin belöning. / Red

Först en notis ur veckotidningen Helsingen från september 1891. Rubriken borde vara "Kraschpost i Roslagen".

En fantastisk berättelse om hur det kunde gå till i skärgården för en plikttrogen brevbärare – posten MÅSTE fram! En bro mellan Vaddö och Singö byggdes 1954 och togs i bruk 1955.

Så en liten notis från Östhammars Tidning från januari 1904. Undrar om det blev något kulhål i breven?

Hur benämner man sån post? Den blev ju varken förhindrad eller påtagligt fördröjd. Kraschpost är det väl inte heller?

En rask gumma. Då 60-åriga postbudet enkan Strömberg från Grislehamn, Upland, sistlidne lördag skulle segla med posten till Singö, råkade hon ut för en stormby, som kullkastade hennes båt. Ehuru ej simkunnig, lyckades hon dock komma upp på den kantrade båtens köl, men ej nog med att hon räddade sig sjelf, äfven postväskan, som legat lös bredvid henne i båten, lyckades hon berga. Af blåsten drifven i land vid Tomta nära Grislehamn och sedan hon lyckats få båten till rätta, styrde den oförfärade gamla ännu en gång mot målet, som hon äfven lyckligt upphann. Postväskans innehåll, bestående af både bref och penningar, hade hon genom sin själsnärvaro räddat och dermed gjort sig förtjent af erkännande för sin raska handling.

Revolverskott mot postförare.
ÖSTHAMMAR, torsdag. Mot postföraren Löfving, som skjutsar posten mellan Harg och Östhammar, aflossades i afton nära Börstills kyrkoby ett revolverkott från en mötande släde, i hvilken sutto 5 à 6 personer. Kulan träffade postväskan. Äfven andra mötande lära hafva öfverfallits. Våldsverkarna antagas vara benämdande beruade tingsbesökande.

Och med korrekturet sände vår uppmärksamme Per Gustafson ett par notiser som ämnet Holmdahl hade lockat honom att söka fram. De var publicerade i Aftonbladet den 24 november respektive den 2 december 1876. /Red

DÖDE:
Tillkännagifves att
förra Postexpeditören i Östhammar
Johan Mauritz Holmdahl
stilla afled
i Buenos Ayres i Sydamerika den 16 Juni 1876,
djupa sörjd och saknad af Maka och tvänne
Barn samt Föräldrar och Syskon.

I Aftonbladet för i fredags stod inom svart ram ett tillkännagifvande, att förra postexpeditören Johan Maur. Holmdahl afled i Buenos Ayres. Så har då, långt i fjerran land, ett oroligt lif slutat! Holmdahl, var som belant, den, hvilken för en tid sedan rymde från Östhammar, medtagande postmedel. Det var en väldig natur hos denne man. Från stolan skildes han af årtulliga orsaker. Därefter tog han "lilla studentexamen" i den gamla goda tiden (före 1863) och blef militär. Han måste dock snart taga afled, emedan han öfversöll en förman. Därefter inträdde han i posten. Hur han slutade där, är redan sagdt.

Kommande aktiviteter

AUKTIONER

OKTOBER

- 6 Bruun-Rasmussen, Danmark
- 14-18 Christoph Gärtner, Tyskland
- 15-17 Skanfil, Norge
- 26 Göta 71 Posthistoria, Partille
- 26 JFF Samlamera, Höstauktion
- 26-27 Skanfil, Norge
- 27 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli
- 29-30 Cavendish, England
- 30-31 Grosvenor, London

NOVEMBER

- 2 Höstauktion, frimärken och vykort m.m. Slagauktion, Trollhättan
- 9 Myntauktion 31
- 10 Samlamera. Kungsbacka Frimärks- och Vykortsförening
- 30 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli

DECEMBER

- 1 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli
- 2 Göta 72, Höstauktion
- 11 Kvalitetsauktion 412
- 16 Göta 73 del 7 Ortsstämplar Oscar II Samling Kent Kenndal
- 17 Göta 73 del 8 Ortsstämplar Oscar II Samling Kent Kenndal

2025

- 5/2 Posthistoria 6
- 6/2 Internationell auktion
- 28/2 Internationell auktion
- 9/4 Internationell auktion

UTSTÄLLNINGAR

OKTOBER

- 17-20 HAFNIA 2024, FEPA, i Köpenhamn.

DECEMBER

- 5-7 Monacophil

2025

- ej fastställt Philakorea FIP har flyttats fram från 2024 till 2025.
- 17-22/2 Uruguay 2025, Specialized FIP, i Montevideo, Uruguay.
- 7-11/5 EuroPhilEx Birmingham 2025, FEPA.
- 12-14/9 Nordia 2025 i Malmö.

MÄSSOR OCH EVENEMANG

OKTOBER

- 24-26 Internationale Briefmarken-Börse Ulm
- 26 Posthistoriska dagen, Stockholm

KALENDARIEET UPPDATERAS ÄVEN KONTINUERLIGT PÅ WWW.FILATELISTEN.SE/KALENDER.
SKICKA IN NYA DATUM TILL INFO@SFF.NU OCH REDAKTION@SFF.NU.

Hurra, hurra!

Med varma gratulationer vill vi uppmärksamma våra medlemmar som fyller år under november.

NOVEMBER

90 år

- 10 Hans Frykman, Västerås
- 29 Bertil Wetterholm, Falköping

85 år

- 4 Torgny Lindenfors, Norrtälje
- 5 Anders Grönkvist, Örebro
- 17 Bernt Gustavsson, Bredared
- 27 Roland Streipel, Hult
- 27 Ronald Fasth, Värnamo

80 år

- 1 Dennis Nilsson, Hägersten
- 1 Sune Andersson, Göteborg
- 5 Leif Olof Söderlund, Färentuna
- 9 Juhanni Kujansivu, Ronneby

10 Völundur Danielsson, Alvesta

- 12 Kent Karlsson, Lidingö
- 23 Ivar Söderlind, Umeå
- 26 Håkan Lindberg, Eskilstuna
- 27 Leif Erikson, Lerum
- 29 Sture Olsson, Uppsala

75 år

- 2 Bengt Herrman, Göteborg
- 8 Jörgen Danielsson, Huskvarna
- 10 Eric Johansson, Sundsvall
- 16 Bengt-Erik Larsson, Göteborg
- 23 Jan Sandberg, Falkenberg
- 30 Bengt Åke Metz, Oxie

70 år

- 4 Bo Falkevi, Göteborg
- 11 Björn William Börresen, Charlottenberg
- 12 Lars Liwendahl, Hägersten
- 15 Bengt Odén, Solna
- 22 Göran Heijtz, Stockholm
- 23 Sven Olsson, Karlshamn
- 25 Per-Göran Ohlsson, Lund

60 år

- 10 Tord Oskarsson, Ljungskile
- 27 Peter Hansson, Göteborg

50 år

- 17 Magnus Bernhardsson, Alingsås

Att tänka framåt

Det finns ämnen som de flesta frimärkssamlare (liksom alla andra människor) nog inte gärna funderar över. I vårt fall handlar det om vad som skall hända med våra samlingar den dag vi inte längre finns eller har drabbats av någon otrevlig demenssjukdom.

Om man inte redan har vidtagit lämpliga åtgärder uppstår inte sällan stora problem för de efterlevande eller de anhöriga som kanske bara ägnat ett mycket flyktigt intresse åt sin anförvants samlingar.

Många samlare har ägnat årtal av sina liv åt att köpa på sig och sedan studera försändelser och frimärken. Ibland kan det handla om avsevärda belopp som samlaren kanske inte ens har varit helt öppen med när temat diskuterats med den närmaste omgivningen.

Det är inte otänkbart att många potentiellt mycket värdefulla samlingar helt enkelt har slängts av de efterlevande eller kanske sålts till underpris.

I juninumret 2024 av brittiska Stamp Collector tar man upp just detta tema i en intervju med Stephanie Bradley som är jurist på en advokatbyrå i Yorkshire. Hennes specialitet är testamenten och bouppteckningar och i mer än tio år har hon hjälpt samlare med utformningen av deras testamenten.

Hon menar att de samlare som lagt både mycket tid och pengar på sina samlingar nog på ett tydligt sätt bör dokumentera sina önskemål. Hon pekar på att det finns många möjligheter att göra sig av med en värdefull samling. Den kan lämnas i arv till någon intresserad släkting eller doneras till ett museum. En del samlare skänker sina album till den lokala frimärksföreningen som sedan använder frimärkena i sin verksamhet. Men oftast handlar det nog om att försöka sälja

samlingen och då få ut så mycket pengar som möjligt till arvtagarerna.

Stephanie berättar i intervjun att hon har kontakter med flera olika auktionsföretag som hon kan rekommendera.

Hon pekar också på att en detaljerad förteckning över de viktigaste objekten i samlingen kan vara till mycket stor hjälp. Det är säkert så att de flesta samlare är mycket klara över vad som kan tänkas vara värdefullt men det är nog inte speciellt många som tagit steget att producera just en sådan förteckning.

Stephanie tar också upp problematiken kring bouppteckningar och hur man kan tänkas komma fram till värdet på en frimärkssamling. Detta är naturligtvis inte på något sätt enkelt och här handlar det förmodligen mest om mer eller mindre intelligenta gissningar. Det faktiska värdet på en samling får man ju veta först efter det att den har sålts.

Det är säkert så att många som ärvt frimärkssamlingar har mycket diffusa uppfattningar om hur de skall bete sig eller vem de skall kontakta. Även här kan man tänka sig att den person som ägnat så mycket tid åt sin samling kanske även listar lämpliga kontakter som skulle kunna tänkas vilja ta hand om försäljningen.

Men allra bäst är det nog om samlaren själv har möjlighet att avyttra sina samlingar när han eller hon tycker att tiden är mogen för ett sådant beslut.

Christer Brunström

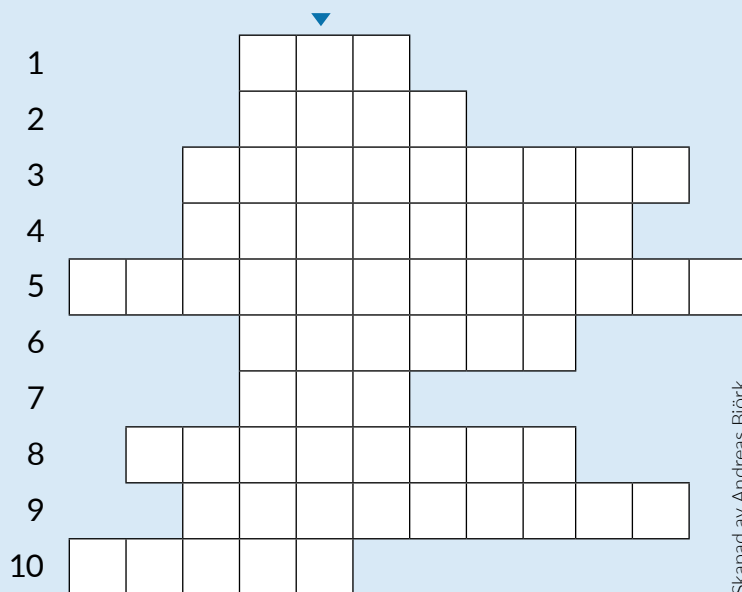
ORDFLÄTA

Nummer 6 – 2024

Skriv in orden som blir på varje vågrät rad och se vad det lodräta ordet blir!

Skicka svaret med namn och adress på ett vykort eller via mejl så att vi får lösningen senast **15 oktober**:

SFF – Filatelisten, Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö eller redaktion@sff.nu. Lycka till!

Skapad av Andreas Björk

1. En scout är alltid redo, men vad saknar scouten på feltrycket på 1975 års frimärke?
2. På 2010-talet gav posten ut en serie frimärken med romaner om brott/deckare.
Vad heter Sjööwall / Wahlöös poliskaraktär från bla "Mannen på Taket" med förnamnet Martin?
3. Kan remsan runt en frimärksrulle kallas?
4. På detta lands frimärken står det Hellas!
5. Postmusei vänner ger varje år ut en bok till sina medlemmar. Vad heter boken?
6. Ögrupp som upptäcktes av Cook och som avslutade sina dagar här. Gav ut sina första egna frimärken redan på 1850-talet. Totalt gavs et 90-tal frimärken ut fram till år 1899, innan ögruppen blev en delstat i ett större västligt land. Här har bla TV-serien Magnum spelats in.
7. Fornlämning som uppmärksammades på frimärke under 1960-talet beläget i Kåseberga.
8. En fransk nationalsymbol som finns på många frimärken (ofta bruksfrimärken) och kan jämföras med Moder Svea eller Uncle Sam.
9. Van Diemens land kan det stå på frimärken från 1850-talet med drottning Victoria.
Från vilken ö kommer dessa frimärken?
10. Om du köper en svensk frimärkskatalog är den med största sannolikhet utgiven av "xxxx" förlags AB.

Ledtråd huvudordet: En som inte bara samlar på ett visst land eller motiv, utan är mer mångsidig i sitt samlande kan kallas för.....!

1:a pris ordfläta:

Liten fyndlåda med guldkant.

2:a–3:e pris:

En trisslott vardera.

Lycka till!

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer.

Vinnare i

ANNONSPUSSEL nummer 5 – 2024

Som vinnare i Annonsspussel nr 5 utses **Jarmo Nyblom, Tumba** som får liten fyndlåda med guldkant.

Varsin trisslott får **Margareta Lindblom, Kil** **Roland Persson, Fristad.**

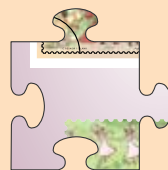
Stort grattis!

A:
Nordisk Filateli
(sid 63)

B:
Magnus Engstedt
(sid 62)

C:
Postnord (sid 3)

D:
Faroe Islands Stamps
(sid 31)

MARKNADSPLATSEN

KÖPES

Söker frimärke eller kuvert stämplat. BJÖRKDALA (G LÄN 19140101-19230228) Betalar mycket, mycket bra. Fredrik Bexell 070-524 39 17.

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta: bernt.e42@gmail.com

Förfilateli med Karlskrona- eller Jönköpingsanknytning köpes. Allt av intresse. Herman Leander-son, Jönköping. leanderson3s@hotmail.com

Flygpostmärket till Barnens Dag 1912. Claes Hederstierna, 070-698 28 57, armeria@telia.com

Medlem 100715 Steve Nilson söker **Frimärken t o m år 2000** från Guatemala. Steve Nilson, Häggstigen 2, 311 41 Falkenberg.

Frimärken och brev stämplade Österåsen från Zlän på vapen, lejon och ringtyp. Forss på ringtyp från Zlän. Österåsen på Oll Ylän. Järpen på Oll Zlän. Ryttern, Harker och Lillhärad Ulän på ringtyp, lösen. Arne Strömbäck, Skalleråsvägen 16, 733 73 Ransta. 073-709 13 55. stromback.arne@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18. info@magnusengstedt.se

Köper vykort och brevkort adresserade till **Eva af Winklerfelt** eller skrivna av henne åren 1895-1932. Ulf Hålenius. ukbh2051@hotmail.com

Värmland Bandmärken med Nst10-58, LBB, POB, kval min AB (tydliga ortnamn, full datering), såväl enstaka som partier. Lars Johansson 070-594 44 72. 50525@telia.com

---

SÄLJES

---

42 500 olika utgåvor från 258 länder och med 100 motiv erbjuds förmånligt. Endast SEK 3 per Michel €. Begär prislistor! K-E Svensson, P O Hallmans gata 17, 13 tr, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Brevklipp Sverige 900 gram, 80 kronor vid förbetalning personkonto Nordea 380608-5951, Bertil Malm. Även andra länder. Frimärken häften Norden. Bertil Malm, Skarke Rödjan 1, 532 73 Varnhem. bertilmalm368@gmail.com

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i modernt eller lyxklassiskt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

Brevklipp Sverige 900 g vid förbetalning i brev eller personkonto Nordea, Bertil Malm. Även andra länder, frimärken, häften, årsattser Norden. Eva Blomster, Kansligatan 9 A, 541 40 Skövde. blomstereva114@gmail.com

Minnespoststämplar, de äldsta från 1935 men fler fr början 40-tal t o m 1969. Scout, järnväg, t o m 2015. Kryssningar, 1:a och sista flyg, örlogspost, cykel - även utland, kompletta årgångar Giro de Italia 1956 o 57, en del annan sport t ex Vasaloppet, Röda Korset, Fotbolls VM 1958 (flera kompletta årgångar). Folkdräkter - även utland. Poststationer 1:a och sista dag och namnändring. De flesta 15:-/st +porto/bud. Större köp portofritt. En del äldre svenska FDC och moderna FDC Island. Åke Sahlin, Djurgårdsgatan 9, 582 29 Linköping, 070-223 78 90. ake@ka-sa.se

Största utbudet av Sverigestämplat i LYX. Besök min hemsida på WWW.SAMLAMERA.SE Klicka på **WEBSHOP** och säljaren **PINCETT**. Magnus Engstedt, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

Minnespoststämplar till och med 1987, cinderella, ortstämplar, helsaker m.m. Tel 0707-75 08 25, e-post: kent.jiresjo@telia.com. Se butik, samlamera.sff.nu, säljare onslakent.

Berlin, 25% av Michel. Det mesta av o och en hel del **. Sänd mancolista till: Bengt Sjögren, Östra Långgatan 13, 457 72 Grebbestad, 0525-104 74

BYTES

Önskar byta **nordiska frimärken**, både mint (ostämplat) och stämplat. Gäller Sv, Fi, N, D, Is, Fä, Grö o Ål. kristerssong@gmail.com

Manus till småannonser i nummer 7 2024

skickas till SFF-Filatelisten, Glasfibergratan, 125 45 Älvsjö eller till redaktion@sff.nu senast **15 oktober**.

URVALSHÄFTEN

Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA

Komplett 31-sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855-2023 till låga priser.

www.frantzideal.se

IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

Besök www.filatelisten.se
för senaste information.

FRIMÄRKSUKTION på Samlamera sept-okt

Avslut med offentlig auktion den 26 okt 14.00
på Duvgatan i Jönköping. Cirka 2 000 utrop

Frimärken, vykortspartier, ortsstämplor,
Nominalvara, Hela världen-samlingar, fyndlådor.
Alla objekt är avbildade på Samlamera i början av
september. Katalog kan skickas per post.

Frågor på E-post: info@junefil.se

Jönköpings Filatelist-Förening

Bild: Ernie Kasper, Pixabay

Bli medlem i Sveriges Filatelistförbund

Detta ingår i ett medlemskap hos Sveriges Filatelistförbund:

- Tidningen Filatelisten åtta gånger per år
- Rabatter på böcker, kataloger och Michel online
- Annonsering på hemsidan och i tidningen
- Kurser och seminarier.
- Exklusiva erbjudanden och kampanjer från våra Guldpartners
- Rätt att ställa ut på utställningar.
- Rabatt på Samlamera och Tradera!

Gå in på filatelisten.se/medlemskap och bli medlem nu!

UPPSALA FILATELI HB

Ring **0768687807** för öppettider
Se även: www.facebook.com/uppsalafilateli
Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala
dag.ekdahl@gmail.com **KÖPER/SÄLJER**

FRIMÄRKS-NETTO **frimarksauktioner.se**
15:e udda månader
AUKTIONER **SAFE**
Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album safealbum.se
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

AROS FRIMÄRKEN
AUKTIONER
INLÄMNINGAR MOTTAGES
WWW.AROSFRIMARKEN.SE 0733-763536

www.norsten.com

Besök min webbsida och se mina specialofferter och prislister.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.
Karl A. Norsten AB
Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

VÄXJÖ FRIMÄRKS & VYKORTSFÖRENING
STOR AUKTION 14/10 MED 900 UTROP
MÅNGA BRA ORTSTÄMPLAR,
MYCKET BRA MATERIAL FRÅN TYSKLAND OCH HELA VÄRLDEN.
MAILA: VAXJOFIL@HOTMAIL.SE FÖR EN AUKTIONSLISTA.

FACIT
stamps

040-25 88 55 www.FACITstamps.se

*Mer än bara kataloger!
Nya frimärkserbjudanden
varannan vecka, stort lager
Sverige ** & mycket annat.*

CONTENTA FRIMÄRKEN AB

Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651

Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com

**På SFF:s hemsida
www.filatelisten.se
hittar du den senaste
informationen.**

Vad finns på
www.nordfilateli.se?

NORD-FILATELI HB

Magnus Engstedt
Trädgårdskonsult
070 - 666 76 18
Sjömansgatan 42
553 12 JÖNKÖPING
info@magnusengstedt.se

Foto: Arek Socha, Pixabay

Sälj på Tradera med Sveriges Filatelistförbund!

TRADERA™

I samband med att du är medlem hos Sveriges Filatelistförbund SFF erbjuds du som säljare av Vykort & Frimärken nya förmåner på Tradera. Hos Tradera når du ut till fler potentiella köpare – och ökar chansen till höga slutpriser på dina annonser.

Fördelar med att sälja på Tradera

- Med 3,5 miljoner engagerade medlemmar och över 6 miljoner besök i veckan kan ni bredda er marknad hos Tradera.
- Ni listar enkelt många objekt genom säljverktygen ProLister och Sello som ni får kostnadsfri tillgång till genom ert Tradera-konto.
- Ni kan sälja både på auktion och till fast pris, eller kombinera båda delar. Ni väljer vad som passar er bäst.
- Med Traderabetalning betalar era köpare med kort, Swish, PayPal, Klarna, Apple Pay och Google Pay utan att ni behöver registrera er hos dessa betaltjänster.

Gå in på tradera.com/info/filatelisten för att se aktuellt erbjudande.

Internationell auktion

18-21 mars 2025

Fantastiskt utbud av nordiska och internationella prakt- och lyxobjekt.

Vi välkomnar dig alltid som inlämnare till våra auktioner!
För att ge dina frimärken bästa möjliga bearbetning vill vi gärna be om inlämningar så snart som möjligt.
Kontakta oss på 040-25 88 52 eller andreas.lindekvist@postiljonen.se

Auktionen marknadsförs även på MonacoPhil 2024!

AuctionHouse international

Postiljonen
We value your collection

Stolt huvudsponsor av:

